

รายงานประจำปี

2555-2556

มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ทรงชี้นิยมที่ชาวบ้านใช้แผนที่
ในการวางแผนและจัดการน้ำของชุมชน

พระราชดำริ เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2551
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

ชุมชนใช้ร่วมกัน ลงมือปฏิบัติ
จนเข้าใจแนวพระราชดำริต่างๆ
ทรงอยากรู้มีการขยายผล
เป็นเครื่องข่ายการทำงาน
ของชุมชนที่บริหารจัดการน้ำเป็น

พระราชดำริ เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2552
ณ พระตำหนักเปลี่ยนสุข วังไกลกังวล อําเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การจัดการน้ำชุมชนที่มี
แบบอย่างความสำเร็จแล้ว
จะขยายผลให้คำนึงถึงพื้นที่ สังคม
ภูมิอากาศ ให้มีการปรับตัวตลอด
นำไปสรุปให้เรียบง่าย เหนาะสูงกับพื้นที่
และดึงให้ชุมชนมาทำงานร่วมด้วย

พระราชนำรี เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2553
ณ ห้องประชุมชั้น 14 อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลศิริราช

การจัดการน้ำชุมชนนี้
เห็นความสำเร็จในบางชุมชนแล้ว
ให้ชุมชนชาวบ้านที่มีความรู้ ประสบความสำเร็จ
มีประสบการณ์จัดการ และพัฒนาให้ในพื้นที่
มาช่วยขยายผลไปยังชุมชนอื่น

พระราชดำริ เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2554
ณ ห้องประชุมสมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
ชั้น 14 อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลศิริราช

วันที่ 7 มิถุนายน 2553
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
องค์ประธานกรรมการกิตติมศักดิ์
มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ทรงวัดกาพตราสัญลักษณ์ ประ幄การจัดการ
ทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ
ณ อาคารชัยพัฒนา สวนจิตรลดา

สารจากประทาน

นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติ ได้ทรงงานอย่างหนักเพื่อบำด้ทุกข์บำรุงสุขแก่พสกนิกรไทยเรื่อยมา โดยเฉพาะเรื่องการจัดการน้ำ ทรงตระหนักว่า้น้ำเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดของชีวิต ทรงคิดค้นวิธีการแก้ปัญหาเรื่องน้ำมาโดยตลอด จะเห็นได้ว่าโครงการในพระราชดำริที่เกี่ยวกับเรื่องน้ำ มีมากกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนโครงการทั้งหมด ครอบคลุมการจัดการปัญหาในทุกๆ ด้าน ตั้งแต่ด้านจบกระบวนการ เริ่มจากการรักษาแหล่งต้นน้ำ การจัดการทรัพยากรน้ำที่มีอยู่ การแก้ปัญหาภัยแล้ง น้ำท่วม จนถึงการบำบัดน้ำเสียเพื่อนำน้ำมาใช้ใหม่

เนื่องในโอกาสหนึ่งคลาลิมพระชนมพรรษา 84 พรรษา คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงิน จำนวน 84 ล้านบาท ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานกลับมาให้ เป็นทุนประเดิมสำหรับจัดตั้งมูลนิธิเพื่อสนับสนุนพระราชดำริเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ และพระราชทานเชื่อมูลนิธิว่า “มูลนิธิอุทกพัฒนา” ซึ่งหมายถึง “การพัฒนาเรื่องน้ำ” เพราะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงให้ความสำคัญกับเรื่องน้ำและทรงห่วงใยสถานการณ์น้ำที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก จำเป็นต้องให้ทุกภาคส่วนร่วมกับบริหารและพัฒนา ซึ่งจะทำได้ก็ต้องมีข้อมูล ความรู้ และความเข้าใจเรื่องน้ำอย่างเป็นระบบ เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจบริหารจัดการ

ความสำเร็จ ความรู้ และเทคนิคที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงศึกษา ค้นคว้า และพัฒนาเรื่องน้ำมาโดยตลอดนับตั้งแต่ทรงครองสิริราชสมบัติ จึงนับเป็นของขวัญพระราชทานเพื่อประโยชน์สุขแก่พสกนิกรชาวไทย ผ่านการดำเนินงานของมูลนิธิอุทกพัฒนา ซึ่งจะนำมานับทีก รวม และเผยแพร่สู่สาธารณะ ให้ใช้เป็นหลักปฏิบัติในการแก้ไขพัฒนา และบริหารจัดการน้ำของท้องถิ่นและประเทศ

มูลนิธิอุทกพัฒนา จะดำเนินการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่ทำงานด้านน้ำ โดยมุ่งเน้นพัฒนาการจัดการน้ำในระดับชุมชน เพื่อสร้างตัวอย่างความสำเร็จ และขยายผลสำเร็จออกไปในวงกว้าง สร้างเครือข่ายการทำงานที่จะมาแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ เพื่อร่วมกันหาวิธีการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ สามารถบรรเทาปัญหาเรื่องน้ำกิน น้ำใช้ น้ำทำเกษตร ให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืนต่อไป

นายสุเมธ ตันติเวชกุล
ประธานกรรมการมูลนิธิอุทกพัฒนา ในพระบรมราชูปถัมภ์

รายพระนามและรายการคนะกรรมการ มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

1) สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	องค์ประธานกรรมการกิตติมศักดิ์
2) นายสุเมร ตันติเวชกุล	ประธานกรรมการ
3) นายจิราภุ วิศรังษุณ อยุธยา	กรรมการ
4) ศาสตราจารย์เกurm จันทร์แก้ว	กรรมการ
5) ศาสตราจารย์ไพรัช ชัยพงษ์	กรรมการ
6) นายวีระ วงศ์แสงนาค	กรรมการ
7) นายชูชาติ ฉยกลม	กรรมการ
8) นายเทอดศักดิ์ บุญยะจร	กรรมการ
9) นายศิวะพร ธรรมกรานนท์	กรรมการ และเหรัญญิก
10) นางสาววิลาวรรณ วนดุรงค์วรรณ	กรรมการ และรองเหรัญญิก
11) นายรอยล จิตรดอน	กรรมการ และเลขานุการ
12) นางรอยบุญ รัศมีเทศ	กรรมการ และรองเลขานุการ

ผู้ตรวจสอบภายใน

1) นางประภาศรี เพิ่มทรัพย์	ผู้ตรวจสอบภายใน
2) นางเพชรรัตน์ นนทิสกุล	ผู้สอบบัญชี

สารบัญ

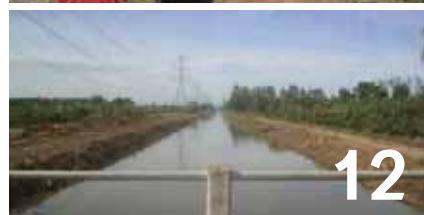
1 แนะนำมูลนิธิฯ

01

2 บทบาท หน้าที่

05

12

3 ผลการดำเนินงาน ปี 2555–2556

4 รายงานการเงิน

54

ภาคผนวก

รายนามผู้บริจาค • สรุปข่าวเด่น • เรื่องจากปก

58

1 แนะนำมูลนิธิ

ก่อนจะเป็นมูลนิธิอุทกพัฒนา ในพระบรมราชูปถัมภ์

25 กรกฎาคม 2554 คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เข้าเฝ้าหูละองรัลีพระบาท ทูลเกล้าฯ ถวายเงินจำนวน 84 ล้านบาท

จุดเริ่มต้นของมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีความแตกต่างจากมูลนิธิอื่น คือ ก่อนจะจัดตั้งเป็นมูลนิธิฯ ได้มีการดำเนินงานด้านจัดการน้ำตามแนวพระราชดำริ โดยสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ และการเกษตร (องค์การมหาชน) หรือ สสนก. ที่จัดตั้งขึ้นจากโครงการพัฒนาระบบเครือข่ายเพื่อการจัดการทรัพยากรน้ำแห่งประเทศไทย ในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อปี พ.ศ. 2541 เพื่อร่วบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ มาไว้ในที่เดียวกัน โดยมีองค์มนตรี เซชวน ณศิลวัณต์ เป็นประธานโครงการฯ ได้ทำงานพยายามด้านข้อมูลทรัพยากรน้ำต่อเนื่องมาทุกปี ต่อมาได้ยกระดับโครงการฯ จัดตั้งเป็นสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ และการเกษตร (สสนก.) พร้อมทั้งส่งต่องานให้ นายสุมेत ตันติเวชกุล เป็นประธานกรรมการฯ คนแรกของ สสนก. และดำรงตำแหน่ง จนครบวาระเมื่ออายุ 70 ปี ในปี พ.ศ. 2552 จากนั้นจึงได้แต่งตั้ง ศาสตราจารย์ยิ่งยุทธ ยุทธวงศ์ เป็นประธานกรรมการฯ แทน ส่วนนายสุมेत ตันติเวชกุล ได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ กิตติมศักดิ์ รับผิดชอบดูแลงานด้านการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ มาอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินงานด้านจัดการน้ำมูนชันที่ผ่านมาหนึ่งได้รับการสนับสนุน
จากองค์กรเอกชน เช่น มูลนิธิ โคงา-โคลา ประเทศไทย บริษัท
ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) อย่างต่อเนื่อง ต่อมากองการรرمการ
กิจกรรมกระจายเสียง กิจกรรมโทรทัศน์ และกิจกรรมโทรคมนาคมแห่งชาติ
ซึ่งมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ
ให้เกิดถึงความสำคัญของการรวมและจัดทำข้อมูลความรู้เรื่อง
น้ำ เพื่อเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างทั่วถึง และเพื่อ
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาส
พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554

วันที่ 25 กรกฎาคม 2554 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานพระบรมราชโองการสืบทอด ให้ นายสุเมร ตันติเวชกุล นำคณะ
กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม
แห่งชาติ (กสทช.) เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อม
ถวายเงิน จำนวน 84 ล้านบาท เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จ
พระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนม

พระยา 7 รอบ 5 อันวัคม 2554 ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานกลับมาให้เป็นทุนประเดิมสำหรับจัดตั้งมูลนิธิ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการจัดการน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริ มีความต่อเนื่อง ดังนี้ การดำเนินงานของมูลนิธิอุทกพัฒนา จึงไม่ใช่งานที่เริ่มทำใหม่ แต่เป็นงานต่อเนื่องที่โอนงานและโอนเงินทุนที่เอกชนสนับสนุนมาโดยตลอด จากสถาบันสารสนเทศทรัพยากริมแม่น้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน) มาที่มูลนิธิอุทกพัฒนา

วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2555 นายสุเมร ตันติเวชกุล ได้จัดทำคำขอจัดตั้งมูลนิธิ ภายใต้ชื่อว่า “มูลนิธิน้ำตามแนวพระราชดำริ” และในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2555 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้โปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อมูลนิธิว่า “มูลนิธิอุทกพัฒนา” พร้อมตราประจำมูลนิธิฯ และพระราชทานพระมหากรุณายี่ห้อมูลนิธิฯ อุปในพระบรมราชปัลม์ รวมทั้งพระราชทานเงินขวัญถุงเป็นทุนประเดิมสำหรับก่อตั้งมูลนิธิ จำนวน 84,000,000 บาท และเมื่อวันที่ 23 เมษายน 2555 นายทะเบียนกรุงเทพมหานคร ได้ออกใบสำคัญจดทะเบียนจัดตั้ง “มูลนิธิอุทกพัฒนา ในพระบรมราชปัลม์” เลขทะเบียนลำดับที่ กท 2182

วัตถุประสงค์

มูลนิธิอุทกพัฒนา ในพระบรมราชปัลม์ จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) ดำเนินงานตามพระราชประสงค์
- 2) ส่งเสริม สนับสนุน การรวบรวมและจัดทำข้อมูลความรู้เรื่องน้ำ และเผยแพร่เพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างทั่วถึง
- 3) ส่งเสริม สนับสนุน งานวิจัยและพัฒนาสำหรับการบริหารจัดการทรัพยากริมแม่น้ำ
- 4) ส่งเสริม สนับสนุนงานบริหารจัดการทรัพยากริมแม่น้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ
- 5) เพื่อดำเนินการหรือร่วมมือกับองค์กรภาครัฐเพื่อการกุศล และองค์กรสาธารณประโยชน์เพื่อสาธารณะประโยชน์
- 6) ไม่ดำเนินการเกี่ยวกับการเมืองแต่ประการใด

ตราสัญลักษณ์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อมูลนิธิน้ำว่า อุทกพัฒนา และตราประจำมูลนิธิฯ กับพระราชทานพระมหากรุณายี่ห้อมูลนิธิฯ อุปในพระบรมราชปัลม์ โดยชื่อของมูลนิธิ อุทกพัฒนา มาจากคำว่า อุทก ซึ่งหมายถึง "น้ำ" และ พัฒนา มาจากคำว่า "พัฒนา" เมื่อนำมารวมกันแล้วมีความหมายว่า "มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเรื่องน้ำ"

พระพิรุณ เทวดาแห่งน้ำ เทวดาแห่งฝน ก้าวเดินอยู่บน ก้อนเมฆเหนือผืนน้ำ ซึ่งหมายถึง วงจรของน้ำ

เลข ๐๑ ที่ก้อนเมฆและผืนน้ำ หมายถึง ระบบเลี้ยวน้ำสองพื้นฐานการทำงานของ พื้นฐานการทำงานของคอมพิวเตอร์ เพื่อ จัดเก็บประมวลผลข้อมูลและ เผยข้อมูลข่าวสาร ความรู้เรื่องน้ำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจและเข้ามามีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการทรัพยากริมแม่น้ำของท้องถิ่น และของประเทศ

กรอบรูปหยดน้ำใส ภายใต้พระมหาพิชัยมงกุฎ

เครื่องทรงของพระมหาพิชัยมงกุฎ ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน

ดอกบัว หมายถึง ความบริสุทธิ์ สะอาดของน้ำ ความเป็นมงคลแห่งชีวิต

เมื่อนำเลข ๙ ในพระมหาพิชัยมงกุฎ รวมกับเลข ๐๑ ที่ก้อนเมฆและผืนน้ำ จะเป็นเลข ๙๐๑ คือ หมายเลขแทนพระองค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

จากพระราชดำริ สู่ มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

2539

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานพระราชดำริ
ให้สถาบัน MIT เข้ามามีส่วนร่วม
วางแผนพัฒนาแหล่งน้ำร่วมกับ
สำนักงาน กปร. และ สกอ.

เริ่มพัฒนา “ระบบเครือข่ายเพื่อ
การจัดการทรัพยากรน้ำ
แห่งประเทศไทย” ในพระราชดำริ

2541

16 มกราคม 2547 จัดตั้ง
“สถาบันสารสนเทศทรัพยากร
น้ำและการเกษตร” ขึ้นภายใต้ สวทช.
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2547

2550

จัดประกวดการจัดการทรัพยากร
น้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ
เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องใน
โอกาสสัมมนาวงคลเฉลิม
พระชนมพรรษา 80 พรรษา
5 ธันวาคม 2550

2549

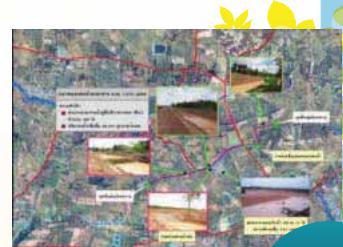
ดำเนินโครงการจัดการน้ำชุมชน
ร่วมกับภาคเอกชน เช่น
Coca-Cola, SCG, PTT

2555

ก่อตั้ง “มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์”
15 กุมภาพันธ์ 2555
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
โปรดเกล้าฯ พระราชาหนึ่งชื่อ
“มูลนิธิอุทกพัฒน์” และ
ทุนประเดิมสำหรับก่อตั้ง
มูลนิธิจำนวน 84 ล้านบาท

การจัดการน้ำชุมชน เพื่อแก้ปัญหาภัยแล้ง[†]
น้ำท่วมในพื้นที่อุทกภัยและ[‡]
โดยชุมชนอย่างยั่งยืน 84 แห่ง

2554

27 ธันวาคม 2551

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้ง[§]
สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ[¶]
และการเกษตร (องค์การมหาชน)

2551

- โครงการเครือข่ายปฏิบัติการน้ำชุมชน
- โครงการค่ายปฏิบัติการพัฒนาชุมชน
- Village That Learns and Earns
Community Network for Community
Water Resource Management

สร้างแม่ข่ายการจัดการ
ทรัพยากรน้ำชุมชน ด้วย^{**}
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2552

2 บทบาท หน้าที่

ตามข้อบังคับของมูลนิธิอุทกพัฒนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ระบุความหมายของตราสัญลักษณ์ไว้ คือ น้ำเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดของชีวิต จำเป็นต้องให้ทุกภาคส่วนร่วมกันในการบริหารและพัฒนา ซึ่งหากจะทำได้ก็ต้องมีข้อมูล ความรู้ และความเข้าใจเรื่องน้ำอย่างเป็นระบบ เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจบริหารจัดการน้ำ ทั้ง **ความสำเร็จ ความรู้ เทคนิค ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงศึกษา ค้นคว้า พัฒนา และทดลอง** เรื่องน้ำมาโดยตลอดนับตั้งแต่ทรงครองสิริราชสมบัติ และทรงห่วงใยสakanการน้ำที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก จำเป็นต้องนำมา **บันทึก รวมรวม และเผยแพร่ ให้ประชาชนใช้เป็นหลักในการแก้ไข พัฒนา บริหารน้ำ ของท้องถิ่นและของประเทศต่อไป**

คณะกรรมการมูลนิธิฯ ได้น้อมนำ **หลักการทรงงาน** และ **พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว** ได้แก่ การคิด Macro ทำ Micro, การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ, การจัดการน้ำชุมชน และทฤษฎีใหม่ ผนวกกับ**วัตถุประสงค์ของมูลนิธิฯ** จัดทำเป็นกรอบ การดำเนินงานของมูลนิธิฯ 3 ด้าน ยึดตามหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “**เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา**” ได้ดังนี้

เข้าใจ

- ข้อมูล ข้อเท็จจริง
- องค์ความรู้ ภูมิปัญญา ท้องถิ่น
- ตัวอย่างและแบบอย่าง ความสำเร็จ
- ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เข้าถึง

- วิเคราะห์หาแนวทาง แก้ไข
- ทำงานอย่างมีส่วนร่วม
- วิจัยเชิงปฏิบัติการ ในกลุ่มตัวอย่าง

พัฒนา

- นำแผนงานสู่การปฏิบัติการ
- ประเมินและติดตาม
- ขยายผลเครือข่ายการจัดการทรัพยากรน้ำ ชุมชน ตามแนวพระราชดำริ
- ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เพื่อให้เกิดความเข้าใจ การจัดทำข้อมูลความสำเร็จ ความรู้ เทคนิค เรื่องน้ำ และเผยแพร่ ต่อสาธารณะ

เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมปฏิบัติ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ ที่เหมาะสมกับภูมิลังคม โดยนำความรู้มาปฏิบัติงานเห็นผลสำเร็จ

เพื่อสนับสนุนให้เกิดและขยายผลเครือข่ายบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ

กรอบการดำเนินงานของมูลนิธิอุทกพัฒนา ในพระบรมราชูปถัมภ์

การดำเนินงานของมูลนิธิอุทกพัฒนา ให้ความสำคัญไปที่ชุมชน โดยตรง และตรงกับการพัฒนาแนวใหม่ คือ ชุมชนเป็นตัวตั้งให้เกิดการรวมกลุ่ม ซึ่งที่ผ่านมา ได้สร้างการรวมกลุ่มให้เกิดการดำเนินงาน ของชุมชนที่ไม่เหมือนใคร คือ เริ่มจากการประมวลการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ เป็นเครื่องมือให้เกิดการรวมกลุ่ม จากชุมชนที่ไม่เคยรู้จักกัน บางแห่งทะเลกันมาก่อน แต่พร้อมเรื่องการจัดการน้ำชุมชนของตน ก็ได้การพูดคุย และแลกเปลี่ยนความรู้ ชุมชนใครทำอะไร สำเร็จอย่างไร จนกลายเป็นเพื่อนกัน ใครมีอะไรก็เอามาฝากกัน และเปลี่ยนผลผลิต ใครเดินทางผ่านที่ไหน ก็จะเยี่ยมเยียนกัน ซึ่งกว่า 5 ปี ขยายผลเครือข่ายชุมชนกว่า 200 ชุมชนทั่วประเทศ และสามารถใช้แนวทางนี้สอนหน่วยงานราชการ

ในทางอ้อม อีกทั้งชุมชนเกิดความภาคภูมิใจว่า เป็นผู้นำในการประชุมคิด ทำ ตัดสินใจโดยชุมชนเป็นเจ้าของ และมีส่วนร่วม ซึ่งตรงกับพระราชธรรมแสร้งสั่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “...ให้ประชาชนเป็นครูเรียน อย่าไปเป็นครูประชาชน...”

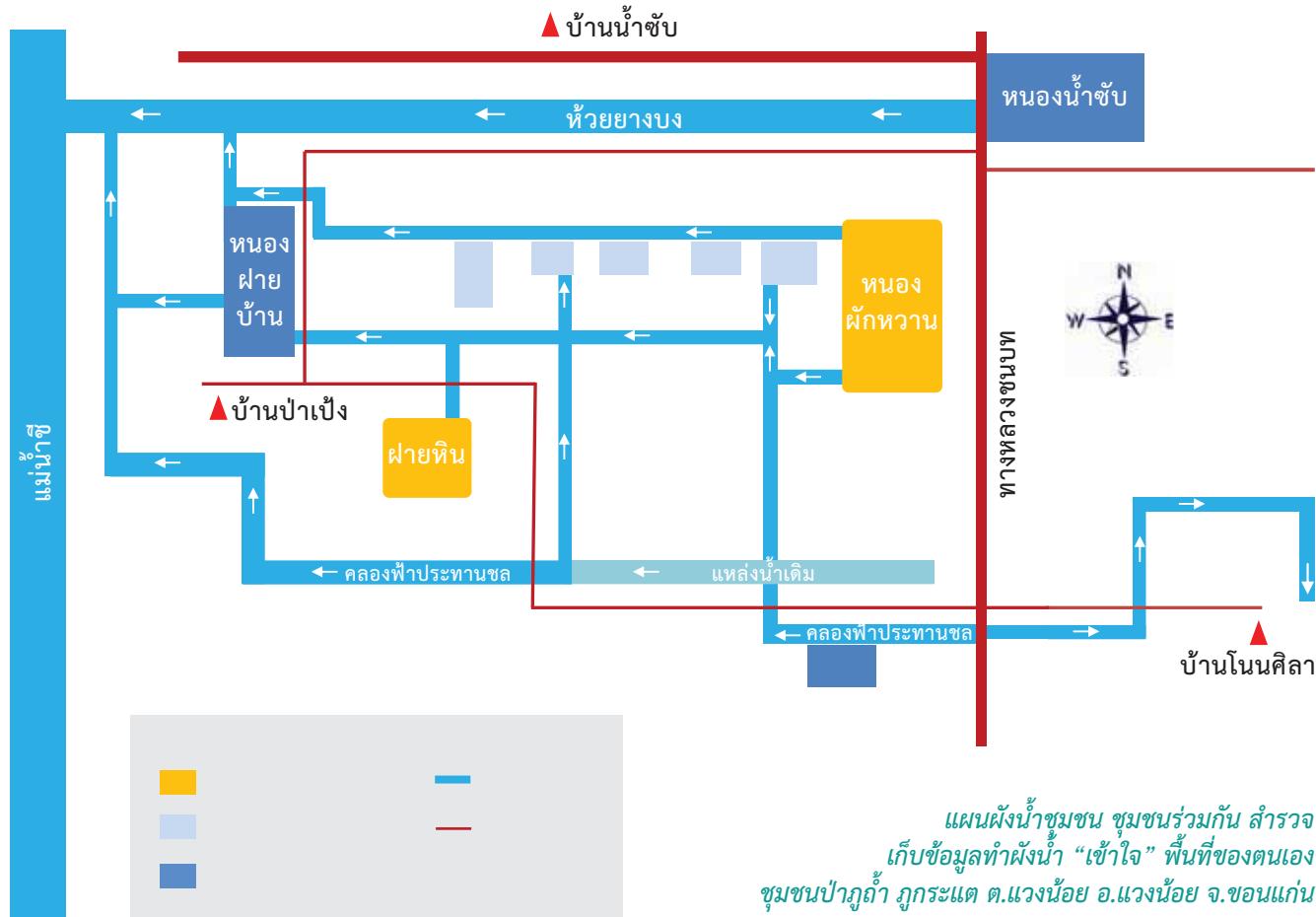
ประมวลการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ ไม่ได้มุ่งเน้นการแข่งขันชิงรางวัล แต่มุ่งเน้นการแลกเปลี่ยน องค์ความรู้สำหรับชุมชนที่เข้าร่วมประกวด ที่มีประสบการณ์ และความรู้ในการจัดการทรัพยากรน้ำตามแนวพระราชดำริ มาแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ซึ่งกันและกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการจัดการทรัพยากรน้ำของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

พิธีพระราชทานถ้วยรางวัล ประกวดการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ ปี 2551-2554

แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างเครือข่าย

**ชุมชนร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้
ความเข้าใจ “เข้าถึง” ซึ่งกันและกัน
เครือข่ายลุ่มน้ำชี รวมกลุ่มเสวนากลุ่มเปลี่ยน
วิเคราะห์หาแนวทางบริหารจัดการน้ำ**

ชุมชนพาชัน ร่วมกันสร้างฝายวังอีแร้ง 2
เสริมปริมาณป่าด้านน้ำ^๑
เดิมมีฝายวังอีแร้ง 1 ความจุ 30,000 ลบ.ม.
เพิ่มฝายวังอีแร้ง 2 ความจุ 38,684 ลบ.ม.
ลดรายจ่ายค่าสูบบ้านได้ไป 24,520 บาท
ลดความเสี่ยงหายข้าวน้ำปี 20 %

**ตัวอย่างชุมชนลงมือปฏิบัติตามแนวพระราชดำริ
ชุมชนบ้านพาชัน ต.สำโรง อ.โพธิ์ไทร จ.อุบลราชธานี**

การดำเนินงานจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ ได้ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องมา 5 ปี (ปี พ.ศ. 2550-2554) และในปี พ.ศ. 2556 มูลนิธิอุทกพัฒนาฯ ทำงานร่วมกับเครือข่ายจัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ รวม 50 ชุมชน ที่ “เข้าใจ” การบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ มีศักยภาพเป็นชุมชนแคนนำ เพื่อขยายผลความสำเร็จสู่ชุมชนเครือข่ายขยายผล มีตัวอย่างความสำเร็จเป็น “พิธีรักษาร่องชาติจัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ” และพร้อม “เข้าถึง” กระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ ร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ

เอกสาร สถาบันการศึกษา รวมทั้งชุมชนด้วยกันเอง ก่อนจะ “พัฒนา” ในพื้นที่ชุมชนเครือข่ายขยายผล ที่นำตัวอย่างความสำเร็จไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้งในพื้นที่ รวมทั้งเกิดความสำเร็จใหม่ และพร้อมพัฒนาศักยภาพและตัวเองจากชุมชนเครือข่าย ขยายผล เป็นเครือข่ายจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนต่อไปในอนาคต ซึ่งมูลนิธิ อุทกพัฒนาฯ ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนด้วยดี และต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 ที่เริ่มก่อตั้งเป็นมูลนิธิอุทกพัฒนา ในพระบรมราชูปถัมภ์

พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบก

กองทัพบก ได้ดำเนินภารกิจด้านการพัฒนาประเทศและการให้ความช่วยเหลือประชาชนชาวอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งน้ำทั่วประเทศ ซึ่งกองทัพบกได้ร่วมมือกับมูลนิธิอุทกพัฒนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการจัดการทรัพยากร่น้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศ รวมทั้งการสนับสนุนให้เกิดการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีในการจัดการน้ำชุมชน

ในปี พ.ศ. 2556 กองทัพบกและมูลนิธิอุทกพัฒนาได้ดำเนินการโครงการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งน้ำจำนวน 10 โครงการ ในพื้นที่ จ.นครสวรรค์ จ.สุโขทัย จ.พิษณุโลก จ.ราชบุรี และ จ.ปัตตานี ซึ่งสามารถแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้งในพื้นที่ชุมชนอย่างได้ผล ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวทางที่มูลนิธิอุทกพัฒนาฯ ได้ถ่ายทอดความรู้ให้ ส่งผลให้การบริหารจัดการน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และที่สำคัญที่สุด คือสามารถแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้อย่างยั่งยืน

นายวิบูลย์ สงวนพงศ์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย

"บำบัดทุกข์ บำรุงสุข" เป็นปณิธานที่สำคัญที่สุดของกระทรวงมหาดไทยมาตั้งแต่เมื่อสถาปนากระทรวง ข้าราชการกระทรวงมหาดไทยทุกหน่วยต่างถือเป็นภารกิจสำคัญ เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไป วิธีบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ย่อมเปลี่ยนแปลง จำเป็นต้องมีการพัฒนาโดยเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญ

ดังเช่น การพัฒนาเรื่องน้ำของประเทศไทย ที่ต้องทำความคุ้นไป ทั้งในระดับมหาดไทยและระดับจังหวัด เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างสมดุล ซึ่งนับเป็นโอกาสอันดีที่กระทรวงมหาดไทยได้ร่วมมือกับมูลนิธิอุทกพัฒนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดำเนินงานสนับสนุนการจัดการน้ำในระดับชุมชน เมื่อผ่านมาคราวนี้ ของมูลนิธิฯ ประสบกับศักยภาพ ของกระทรวงมหาดไทย ที่เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนและ แปลงนโยบายของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ มีกลไกเครือข่าย การทำงานกว้างขวางครอบคลุมถึงระดับท้องถิ่น และใกล้ชิดประชาชน ย่อมทำให้เกิดการบูรณาการกระบวนการบริหารและพัฒนาทั้งระดับ ตำบล อำเภอ และจังหวัด เกิดแนวทางที่หลากหลายในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาประเทศตามภูมิสังคมอย่างยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ ยึดปัญหาและความต้องการของชุมชนเป็นตัวตั้ง ซึ่งเป็นการพัฒนาแบบล้ำๆ ขึ้นบน โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง

เมื่อเดือนพฤษภาคม ปี 2555 เป็นอีกภาระสำคัญที่กระทรวงมหาดไทย ได้ส่งองค์กรฯ ในการพัฒนาเรื่องน้ำ โดยร่วมกับมูลนิธิฯ ทำความเข้าใจในแนวทางการบริหารจัดการน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริ ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ “เข้าใจน้ำ เข้าถึงน้ำ พัฒนาน้ำ” ที่จัดขึ้นใน 4 ภาคทั่วประเทศ ชุมชนเครือข่ายของ มูลนิธิฯ ได้ถ่ายทอดความสำเร็จด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ ที่เหมาะสมกับแต่ละภูมิสังคม ให้ผู้บุริหาร ของกระทรวงมหาดไทยทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล ได้รับทราบ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน หน่วยงานของรัฐ และเอกชน ซึ่งการทำความเข้าใจโดยใช้ปัญหาและความต้องการ ของประชาชนในพื้นที่ เป็นตัวตั้งนี้ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะได้นำไป แก้ไขปัญหาและพัฒนาให้เป็นทิศทางเดียวกัน อีกทั้งยังสามารถสนับสนุน บริการภาครัฐได้ตรงตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

นายพรวุฒิ สารสิน รองประธานกรรมการ บูลนิร์โคลา-โคลา ประเทศไทย

กลุ่มธุรกิจโคลา-โคลา ในประเทศไทย อันประกอบด้วย บริษัท โคลา-โคลา (ประเทศไทย) จำกัด, บริษัท ไทยน้ำทิพย์ จำกัด และบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) มีความมุ่งมั่นสนับสนุนความยั่งยืนในทุกสิ่งที่ทำ โดยเน้นอุทิศตน จากการดำเนินธุรกิจแล้ว โคลา-โคลา ยังมุ่งมั่นสร้างความยั่งยืนให้แก่ สังคม ผ่านการทำงานร่วมกันของสามเหลี่ยมความร่วมมือสู่ความยั่งยืน หรือ Golden Triangle ระหว่างภาคเอกชน ภาครัฐ และภาคประชาชน สำหรับเราเชื่อว่า การทำงานที่เกิดจากความร่วมมือย่อมก่อให้เกิดผลทวีคูณแก่ทุกฝ่าย

หนึ่งในประเด็น ด้านความยั่งยืนที่โคลา-โคลาให้ความสำคัญ คือ เรื่องของ “น้ำ” น้ำเป็นทรัพยากรที่สำคัญมาก ที่ขาดไม่ได้ ต่อชีวิตและความยั่งยืนของมนุษย์ ประกอบกับการที่ โคลา-โคลา ใช้น้ำ เป็นองค์ประกอบหลักในการดำเนินธุรกิจ เราจึงมีเป้าหมายรายตัวโลกในการคืนน้ำสู่ชุมชนและธรรมชาติอย่างปล่อยอดภัยในปี 2563 ซึ่งเรียกว่า “การคืนน้ำ กลับสู่ธรรมชาติ” สำหรับในประเทศไทย โคลา-โคลา ดำเนินโครงการ การจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืนภายใต้โปรแกรม “รักษาน้ำ” เพื่อสนับสนุนเป้าหมายนี้

โคลา-โคลา ได้ร่วมมือกับมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมป์ ในการสนับสนุนเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้ในการจัดการทรัพยากรน้ำของ ชุมชนและเยาวชน อีกทั้งส่งเสริมการจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่บูรัมย์ นครราชสีมา ลำปาง นครสวรรค์ และปทุมธานี โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สอดคล้องกับภูมิสังคม ทำให้ชุมชนสามารถพัฒนาองค์ความรู้ สามารถสร้างรายได้และดำรงชีวิตตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง และเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก ชุมชน และที่สำคัญการจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพ ยังส่งผลให้พื้นที่ดังกล่าวรอดพ้นจากอุทกภัยและภัยแล้ง ในนามมูลนิธิโคลาฯ ผนึกกำลังกับชุมชนและภาคี ที่มีความต้องการร่วมมือกัน ในการดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืนด้วยความร่วมมือและการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

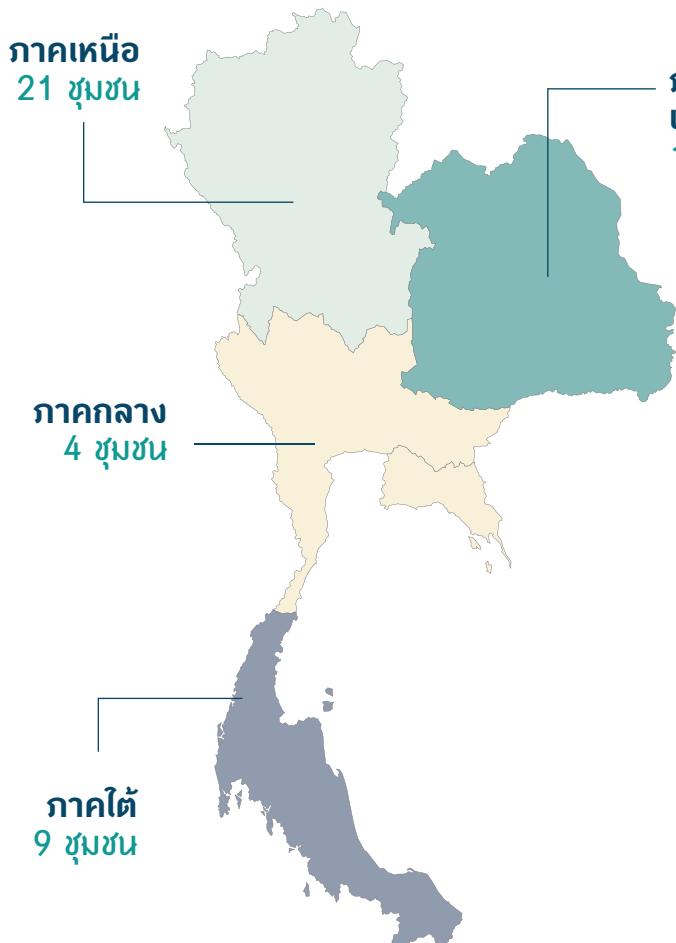

3 ผลการดำเนินงาน ปี พ.ศ. 2555-2556

มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ทำงานร่วมกับเครือข่ายจัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ 50 ชุมชน และชุมชนใน 6 ลุ่มน้ำ ได้แก่ ลุ่มน้ำอิง ลุ่มน้ำயິມ ลุ่มน้ำປຶງ-ວັງ ลุ่มน้ำசໍາ ลุ่มน้ำມູລ และลุ่มน้ำປັດຕານີ ที่ “เข้าใจ” การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ มีศักยภาพเป็นชุมชนแคนเนอร์ ที่สามารถขยายผลความสำเร็จสู่ชุมชน เครือข่าย มีตัวอย่างความสำเร็จเป็น “พิตรักษ์ธรรมชาติจัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ” และพร้อม “เข้าถึง” กระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และชุมชนด้วยกันเอง เกิดความก้าวหน้า ทั้งในด้านคน การบริหารจัดการ และการถ่ายทอดขยายผล นำไปสู่การ “พัฒนา” พื้นที่ชุมชนเครือข่ายขยายผล ที่นำตัวอย่างความสำเร็จไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้งในพื้นที่ เกิดความเปลี่ยนแปลงหรือความสำเร็จใหม่ และพร้อมพัฒนาศักยภาพจากชุมชนเครือข่าย ขยายผลเป็นเครือข่ายจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ ต่อไป

ผลการดำเนินงาน ปี 2555

50 ชุมชน และชุมชนใน 6 ลุ่มน้ำ ลุ่มน้ำอิง ลุ่มน้ำຍິມ ลุ่มน้ำປຶງ-ວັງ ลุ่มน้ำມູລ และลุ่มน้ำປັດຕານີ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 16 ชุมชน

ผลลัพธ์	จำนวนชุมชนขยายผล
พื้นที่ต้นนำ (100 ชุมชน)	
แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน	24
ป่าเศรษฐกิจ	2
พื้นฟูป่าต้นน้ำ	41
จัดการเครือข่ายลุ่มน้ำ	33
พื้นที่ชลประทาน (10 ชุมชน)	
บริหารจัดการกลุ่มผู้ใช้น้ำ	1
ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ	9
พื้นที่เกษตร (86 ชุมชน)	
ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ	43
การจัดการน้ำและรวมกลุ่มผลิต	43
พื้นที่ปลายน้ำ (40 ชุมชน)	
อนุรักษ์ป่าชายเลน	10
ตรวจดูดคุณภาพน้ำ	26
จัดการพื้นที่นำท่วม	4

เข้าใจ

1) ถ่ายทอดผลสำเร็จของการจัดการทรัพยากร่น้ำชุมชน ตามแนวทางราชดำเนิน

ผลจากการประมวล ได้รวมรวมเป็นตัวอย่างความสำเร็จ ของชุมชน แบ่งเป็นเชิงพื้นที่ ได้แก่ พื้นที่น้ำแล้งน้ำหลาภ พื้นที่ป่าต้นน้ำ พื้นที่ชลประทาน และพื้นที่น้ำกร่อย โดยในปี พ.ศ. 2556 ได้เริ่มให้เครือข่ายชุมชน ถ่ายทอดให้หน่วยงานราชการ เพื่อขยายผล ความสำเร็จให้อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรบริหารส่วนตำบล ไปขยายผลเพิ่มเติมในท้องถิ่น ในงานสัมมนา เข้าใจ เข้าถึง พัฒนาน้ำ ซึ่งได้รับการสนับสนุนการจัดงานอย่างต่อเนื่องจากภาคเอกชนที่สนับสนุนการประมวลผลการจัดการทรัพยากร่น้ำชุมชน ตามแนวทางราชดำเนิน

1.1. ถ่ายทอดผลสำเร็จของการจัดการทรัพยากร่น้ำชุมชน ตามแนวทางราชดำเนิน ให้สาธารณะ ได้รับทราบถึงความสำเร็จ ของการน้อมนำแนวทางราชดำเนินไปประยุกต์ใช้ ทำให้ชุมชนมี

ความสำเร็จทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ถ่ายทอดแบบอย่าง ความสำเร็จในการจัดน้ำ 5 สถานการณ์ ได้แก่ 1) ต้นน้ำ 2) น้ำแล้ง-น้ำหลาภ 3) ปลายน้ำ 4) ลุ่มแม่น้ำ และ 5) ชลประทาน ในงาน **เรียนรู้เชิงปฏิบัติการ “เข้าใจน้ำ เข้าถึงน้ำ พัฒนาน้ำ”** โดยมีวัตถุประสงค์ให้ชุมชนเครือข่าย เป็นผู้ถ่ายทอดผลสำเร็จ เรื่องการจัดการทรัพยากร่น้ำชุมชน ตามแนวทางราชดำเนิน ให้ผู้เข้าร่วมงานได้แก่ ผู้แทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และเยาวชน ประกอบด้วยผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานจังหวัด ผู้นำท้องถิ่น ผู้แทนจากภาคเอกชนและองค์กรอิสระ ผู้แทนจากสถาบันการศึกษาและเยาวชน ผู้แทนชุมชน และประชาชน ที่สนใจ เข้าร่วมงาน รวม 2,453 คน ซึ่งงานสัมมนาฯ จัดขึ้น 4 ภาค ดังนี้

ภาค	รายละเอียด	จำนวนผู้เข้าร่วมงาน
ภาคกลาง	จัดขึ้นเมื่อ วันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 ณ เชียงใหม่ จ.เชียงใหม่	619 คน
ภาคใต้	จัดขึ้นเมื่อ วันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2556 ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซา จ.สุราษฎร์ธานี	441 คน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จัดขึ้นเมื่อ วันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2556 ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซา จ.ขอนแก่น	816 คน
ภาคเหนือ	จัดขึ้นเมื่อ วันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2556 ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซา เชียงใหม่ ออร์ฟอร์ต จ.เชียงใหม่	577 คน

ภาพบรรยากาศงาน เรียนรู้เชิงปฏิบัติการ “เข้าใจน้ำ เข้าถึงน้ำ พัฒนาน้ำ” วันที่ 20 พฤศจิกายน 2555
ณ เช็นทรัลเวิลด์ ไลฟ์ ชั้น 8 เช็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพฯ

ภาพบรรยายการงาน เรียนรู้เชิงปฏิบัติการ “เข้าใจน้ำ เข้าถึงน้ำ พัฒนา水” วันที่ 25 มกราคม 2556
ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพบรรยายกาศงาน เรียนรู้เชิงปฏิบัติการ “เข้าใจน้ำ เข้าถึงน้ำ พัฒนา水” วันที่ 8 มีนาคม 2556
ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซา จังหวัดขอนแก่น

ภาพบรรยายกาศงาน เรียนรู้เชิงปฏิบัติการ “เข้าใจน้ำ เข้าถึงน้ำ พัฒนาน้ำ” วันที่ 23 เมษายน 2556
ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซา แอร์พอร์ต จังหวัดเชียงใหม่

นอกจากนี้ มูลนิธิอุทกพัฒนาฯ ได้ร่วมกับกรรมการทหารช่าง กองทัพบก ถ่ายทอดความรู้ “เข้าใจน้ำ เข้าถึงน้ำ พัฒนาน้ำ” ตามแนวพระราชดำริ ให้แก่ทหารที่ร่วมดำเนินงานกับมูลนิธิอุทกพัฒนาฯ รวม

ทั้งทหารเกณฑ์ที่จะปลดประจำการ เพื่อนำความรู้ด้าน การจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ ไปถ่ายทอดและปรับใช้ ในท้องถิ่นของตนต่อไป

ครั้งที่	รายละเอียด	จำนวนผู้เข้าร่วมงาน
1	จัดขึ้นเมื่อ วันที่ 29 มกราคม 2556 ณ กรรมการทหารช่าง	120 คน
2	จัดขึ้นเมื่อ วันที่ 22 - 24 ตุลาคม 2556 ณ กรรมการทหารช่าง	250 คน
	รวม	370 คน

นางสุนิตรา ศรีสมบัติ อธิบดีผู้อำนวยการการจังหวัดสุโขทัย ผู้ตรวจราชการ กระทรวงมหาดไทย

โดยส่วนตัวแล้วมีความสนใจในเรื่องของน้ำมาแต่เดิม มีการติดตามงานตามแนวพระราชดำริมาโดยตลอด และมีความสนใจเกี่ยวกับสารสนเทศน้ำมาก จนปี 2556 ได้มีโอกาสไปเข้าร่วมงานสัมมนาเรียนรู้เชิงปฏิบัติการ “เข้าใจน้ำ เข้าถึงน้ำ พัฒนาน้ำ” ณ จังหวัดเชียงใหม่ การเข้าร่วมงานสัมมนาในครั้งนั้นทำให้ได้รับความรู้เพิ่มเติมมากมาย โดยเฉพาะเรื่องการใช้ข้อมูลเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม และโชคดีมากที่มีโอกาสได้พบ ดร.สมร ตันติเวชกุล ได้รับฟังแนวคิดของท่านในเรื่องของการแก้ปัญหาน้ำโดยการนำเอาข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการศึกษา น้ำ การพยากรณ์ล่วงหน้า อีกทั้งยังได้ดาวน์โหลด “NHC Thailand” application มาใช้ติดตามสถานการณ์น้ำในประเทศไทย เพื่อศึกษาและวิเคราะห์น้ำตลอดมา

ขณะนี้ กำรดำเนินการเป็นผู้อำนวยการจังหวัดสุโขทัย จังหวัดที่มีปัญหาน้ำท่วมมาตลอด 30 ปี โดยส่วนตัวเชื่อว่าจะต้องมีวิธีที่ทำให้น้ำไม่ท่วม หรือท่วมน้อยลง หลังจากเข้าร่วมการสัมมนาทำให้ทราบมีข้อมูลความรู้เพิ่มขึ้น และนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับในพื้นที่ของเราง และสามารถแก้ปัญหาได้ โดยเฉพาะในปีที่ผ่านมา เราทราบว่าหากมีการบริหารจัดการน้ำด้วยการใช้ข้อมูลล่วงหน้า จ.สุโขทัย สามารถรับสถานการณ์ได้ เรายังคงพยายามอย่างต่อเนื่อง จ.สุโขทัย มีการบริหารจัดการน้ำที่อาจแทรกตามรอยแตกของกำแพงกันน้ำ ริมแม่น้ำยม หรือน้ำผุด โดยเฝ้าระวังน้ำผุดที่จะเกิดขึ้นตามที่ต่างๆ ในเมือง ด้วยการแบ่งเรียวยก 3 กะ เฝ้าระวังตลอด 24 ชั่วโมง ทำให้ปีที่ผ่านมาไม่ท่วม ทั้งๆ ที่ปริมาณน้ำหลักที่ไหลผ่านสุโขทัยในช่วงเดือนสิงหาคม–กันยายน มีปริมาณไม่ต่างจากทุกปี ทั้งหมดนี้ เป็นผลมาจากการเฝ้าระวังและการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง ที่ได้รับจากการปริ่มงานสัมมนา กลับมาวิเคราะห์เพิ่มเติม ลงมือปฏิบัติ และแก้ปัญหาได้จริง

นายทรงวิสัคดี ทิพย์คำ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล บ้านสาง อําเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ก่อนหน้านี้ นอกรจากงานบริหารทั่วไปในพื้นที่ของตนเองแล้ว งานบริหารจัดการน้ำในพื้นที่มีเพียงการแก้ปัญหาน้ำเสียที่เกิดจากอุตสาหกรรมผลิตปลาส้ม โดยการจัดพื้นที่เฉพาะ และบำบัดน้ำก่อนปล่อยลงสู่กว้างพะ夷า แต่จากการเข้าร่วมงานสัมมนาเรียนรู้เชิงปฏิบัติการเข้าใจน้ำ เข้าถึงน้ำ พัฒนาน้ำ เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2556 ที่จังหวัดเชียงใหม่ ได้จุดประกายให้ผู้ที่อยู่ในฐานะคนด้านน้ำ กว้างพะ夷า นำความรู้ที่รับจากการเข้าร่วมงานสัมมนา กลับมาบริหารจัดการน้ำภายในพื้นที่ ที่น้ำฟู และสร้างคุณค่าระบบการจัดการน้ำแบบใหม่องฝาย ซึ่งเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมให้กลับมาเป็นบทบาทอีกครั้ง

ผูกกลับมาจัดตั้งคณะกรรมการเหมือนฝายร่องสางให้กลับมาใช้ระบบนี้อีกครั้ง ดูแล พื้นฟูลำเหมือง และฝายหลายแห่ง เช่น ลำเหมือง ร่องบวบ ลำเหมืองเกษตรราย ลำเหมืองยาสา มีแก่เหมือง แก่ฝายใช้ระบบตีง แต มีการเก็บค่าดูแลตีง แต ในหัวไร่ปลายนา เพื่อใช้เป็นงบประมาณดูแลเหมืองฝาย เพราะพบเชื่อว่า การนำภูมิปัญญาในงานจัดการน้ำแบบเหมืองฝายเข้ามาใช้ในระบบการจัดการน้ำอีกครั้ง จะทำให้คนในชุมชนรักกัน คุยกันและเกิดความสามัคคี

นอกจากนี้ ได้นำประเพณีการเลี้ยงผีขุนน้ำสาง บรรจุเข้าเป็นเทศบัญญัติ และสนับสนุนงบประมาณในการจัดประเพณีนี้ด้วย ทั้งนี้ การจัดการน้ำในพื้นที่บ้านสางไม่ได้ทำเพียงน้ำสางเท่านั้น ยังมีคณะกรรมการร่วมกันระหว่างองค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านตุ่น และบ้านสาง ทำหน้าที่ดูแลต้นน้ำทั้งสาง และหัวยุตตุน เชื่อมประเพณี เชื่อมงานและเชื่อมน้ำ จัดการให้ดีทั้งคน และน้ำในพื้นที่ ก่อนจะส่งต่อความสมบูรณ์ของน้ำ และคนลงสู่กว้างพะ夷าที่เปรียบเสมือนดังแหล่งสาขะชีวิตของคนพะ夷า

2) จัดทำ “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้ง ศูนย์ศึกษาการพัฒนา อยู่ท่าวุฒิภาคของประเทศไทย ทรงเรียกว่า “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต” เป็นตัวอย่างการบริหารจัดการ ดิน น้ำ ป่า เพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้ และนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับ ภูมิลังค์ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน) จึงร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ค้นหาชุมชนที่ น้อมนำแนวพระราชดำริไปใช้บริหารจัดการน้ำในพื้นที่จนประสบ ความสำเร็จ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ผ่านการ “ประกวด การจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ เพื่อเฉลิม พระเกียรติเนื่องในโอกาสสมหำมงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550” รับรางวัลถ้วยพระราชทานของพระบาทสมเด็จ พระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นับเป็นจุดเริ่มต้นการเกิดเครือข่ายการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ชุมชน

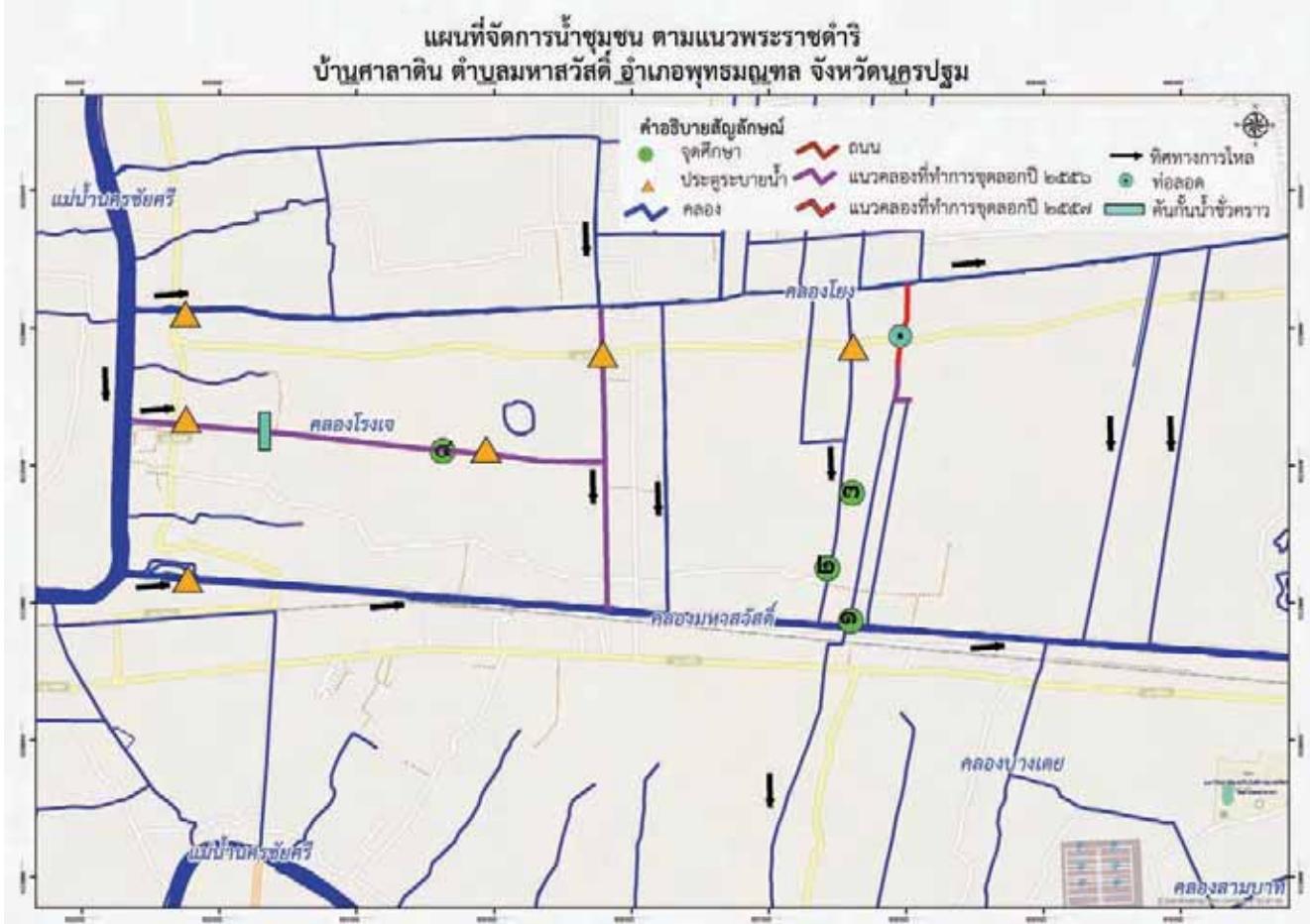
ในพื้นที่ด้วยอย่าง ที่พร้อมถ่ายทอดความสำเร็จของการจัดการ ทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ ในพื้นที่ดำเนินงานจริง เพื่อให้ผู้เข้าชมได้นำความรู้ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ตามแนว พระราชดำริ ไปปรับใช้ให้เหมาะสมตามลักษณะพื้นที่และภูมิลังค์ ซึ่งในปี พ.ศ. 2556 ได้เริ่มดำเนินงาน รวม 2 พื้นที่ ได้แก่

“พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติ จัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ” บ้านศาลาดิน อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม

ซึ่งเป็น 1 ใน 8 พื้นที่ประเมินเริ่มแรก ที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อ ปี พ.ศ. 2518 เพื่อให้ชาวบ้านได้เป็นที่ทำการและทำเกษตร ปัจจุบัน เป็นพื้นที่เกษตร ที่ล้อมรอบด้วยชุมชนเมืองและบ้านจัดสรร ดำเนินวิถีเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่ และเชื่อมต่อคลองต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำทั่วไปในพื้นที่

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 ชุมชนบ้านศาลาดินประสบปัญหาน้ำท่วม และน้ำเน่าเสีย เนื่องจากไม่มีการระบายน้ำส่งยังคลองสายต่างๆ เพราะมีการสร้างประตูน้ำกั้นคลองหลายสาย เพื่อควบคุมระดับน้ำ ท้ายประตู รวมทั้งเกิดการสร้างถนนผ่านในชุมชน ทำให้วิถีการสัญจร เปลี่ยนจากคลองเป็นถนนใช้ถนน ทำให้การดูแลรักษาคลองดันน้ำอย่าง คล่องจึงประสบปัญหาวัววัวพืช มีการทิ้งขยะ และน้ำเน่าเสียเพิ่มขึ้น

จนในปี พ.ศ. 2540 ชุมชนบ้านศาลาดิน ร่วมกับองค์การบริหาร ส่วนตำบลมหาสวัสดิ์ ร่วมกันเก็บวัวพืช ดูแลรักษาคลองและจัดทำ แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อฟื้นฟูคลองมหาสวัสดิ์ และในปี พ.ศ. 2553 ชุมชนบ้านศาลาดิน ร่วมกันติดตั้งถังดักไขมันในครัวเรือน ปรับสภาพน้ำก่อนไหลลงสู่คลอง เพื่อรักษาคุณภาพน้ำ ให้น้ำ จุลินทรีย์ และอีกจำนวนหนึ่ง ช่วยปรับสภาพน้ำ รวมทั้ง องค์การบริหาร ส่วนตำบลมหาสวัสดิ์ ร่วมกันบุก捣ลอกคลอง ดึงคันกันน้ำชั่วคราว เพิ่มระบบระบายน้ำ เพื่อให้คลองกลับมาใช้สัญจรได้ และทำให้ น้ำในระบบไหลเวียน ช่วยลดปัญหาน้ำท่วม และน้ำเสียที่ชุมชน ประสบมาแล้วกว่า 35 ปี

แผนที่จัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ บ้านศาลาดิน ต.มหาสวัสดิ์ อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม

อดีต

ปัจจุบัน

คลองมหาสวัสดิ์

นาบัว

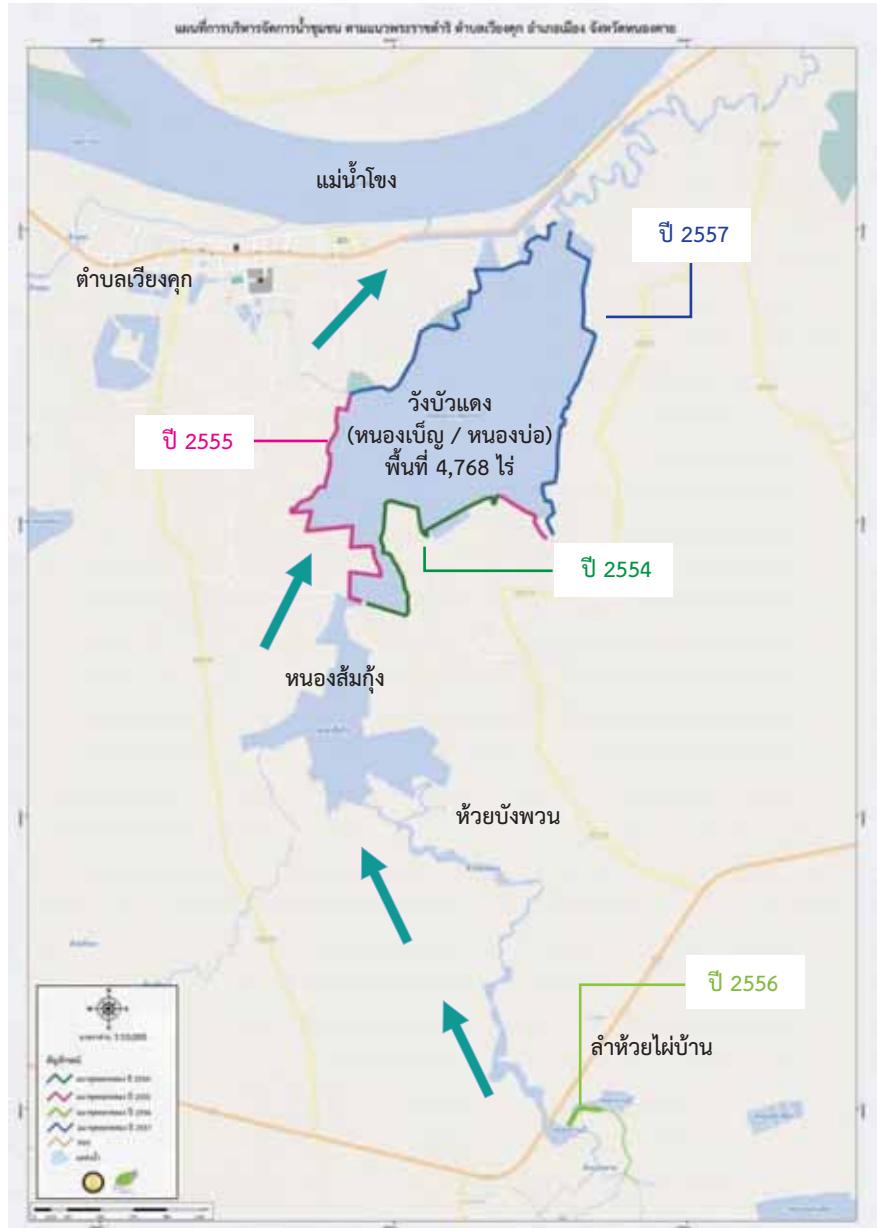
บ้านศาลาดิน ต.มหาสวัสดิ์ อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม

ดำเนินงานร่วมกัน คณะกรรมการน้ำชุมชนบ้านศาลาดิน องค์การบริหารส่วนตำบลมหาสวัสดิ์ และมหาวิทยาลัยมหิดล ขยายผล สู่หมู่บ้านพุกษา

“พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติ จัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ” วังบัวแดง อ.เมือง จ.หนองคาย โดยวังบัวแดงเป็นแกนกลาง ขยายผลการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน เริ่มจาก ต.เวียงคุก ขยายไปสู่ 2 ตำบล ต.พะโค และ ต.บังพวน เกิดการเขื่อมต่อแหล่ง

น้ำ และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนร่วมกัน โดยมูลนิธิอุทกพัฒนา สนับสนุนการใช้ข้อมูล แผนที่ การมีส่วนร่วม ระหว่างมูลนิธิอุทกพัฒนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ ภาคประชาชน ห้องถัน จังหวัด และภาครัฐและติดตามประเมินผลการทำงาน

ปี 2554 – 2555
สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ
และการเกษตร (องค์การมหาชน)
ดำเนินงาน ต.เวียงคุกและ ต.พะโค

ปี 2556

มูลนิธิอุทกพัฒนา ในพระบรมราชูปถัมภ์
ขยายผล ไป ต.บังพวน

ปี 2557

กองทัพบกชุดสำรวจรอบหนองเบญจด้านบน

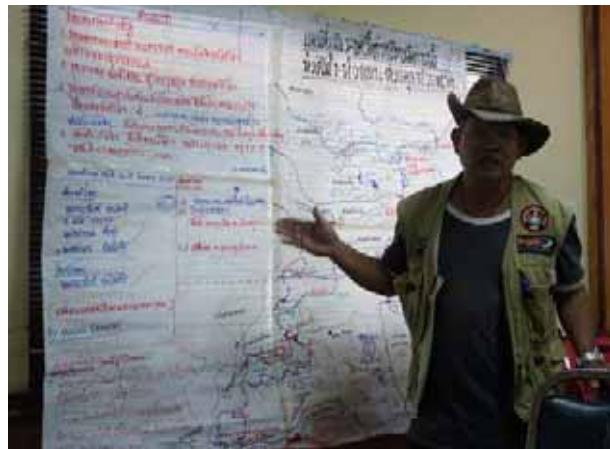
พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติ การจัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ วังบัวแดง
ต.เวียงคุก อ.เมือง จ.หนองคาย

นายกระสันต์ ปานมีศรี ประธานลากองค์กรชุมชนตำบลเวียงคุก

ภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งที่ได้ทำงานร่วมกับมูลนิธิอุทกพัฒนาในพระบรมราชูปถัมภ์ ทำให้เกิดแหล่งน้ำและเส้นทางน้ำที่เคยมีในอดีตคืนมา เกิดระบบเชื่อมต่อทางน้ำเข้า - ออก ตามสภาพภูมิประเทศ เกิดแนวเขตหนองน้ำอย่างชัดเจน ป้องกันการบุกรุก ทำให้แหล่งชุมชน น้อมนำแนวพระราชดำริมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการน้ำ มีการฟื้นฟูความคิด เทคโนโลยีและภูมิปัญญา นำมาพัฒนาตนเอง พัฒนาชุมชน เกิดความร่วมมือเป็นเครือข่ายดำเนินงานชัดเจนมากขึ้น ทั้งยังได้รับความรู้ ความช่วยเหลือจาก มูลนิธิอุทกพัฒนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ เกิดพิริภัณฑ์ธรรมชาติจัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ รังบัวแดง จังหวัดหนองคาย เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2556 ทำให้ 3 ตำบล คือ ต.พระธาตุบึงพวน ต.เวียงคุก และต.ปะโคร ซึ่งเป็นพื้นที่ ตันน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ร่วมกัน เป็นกรรมการพัฒนาพื้นที่แหล่งน้ำเป็นระบบ尼เวศน์เดียวกัน

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ทุกๆ ภาคส่วนที่ให้ความช่วยเหลือ กับโครงการนี้ ขอพระเจ้าอวยพรทุกท่าน

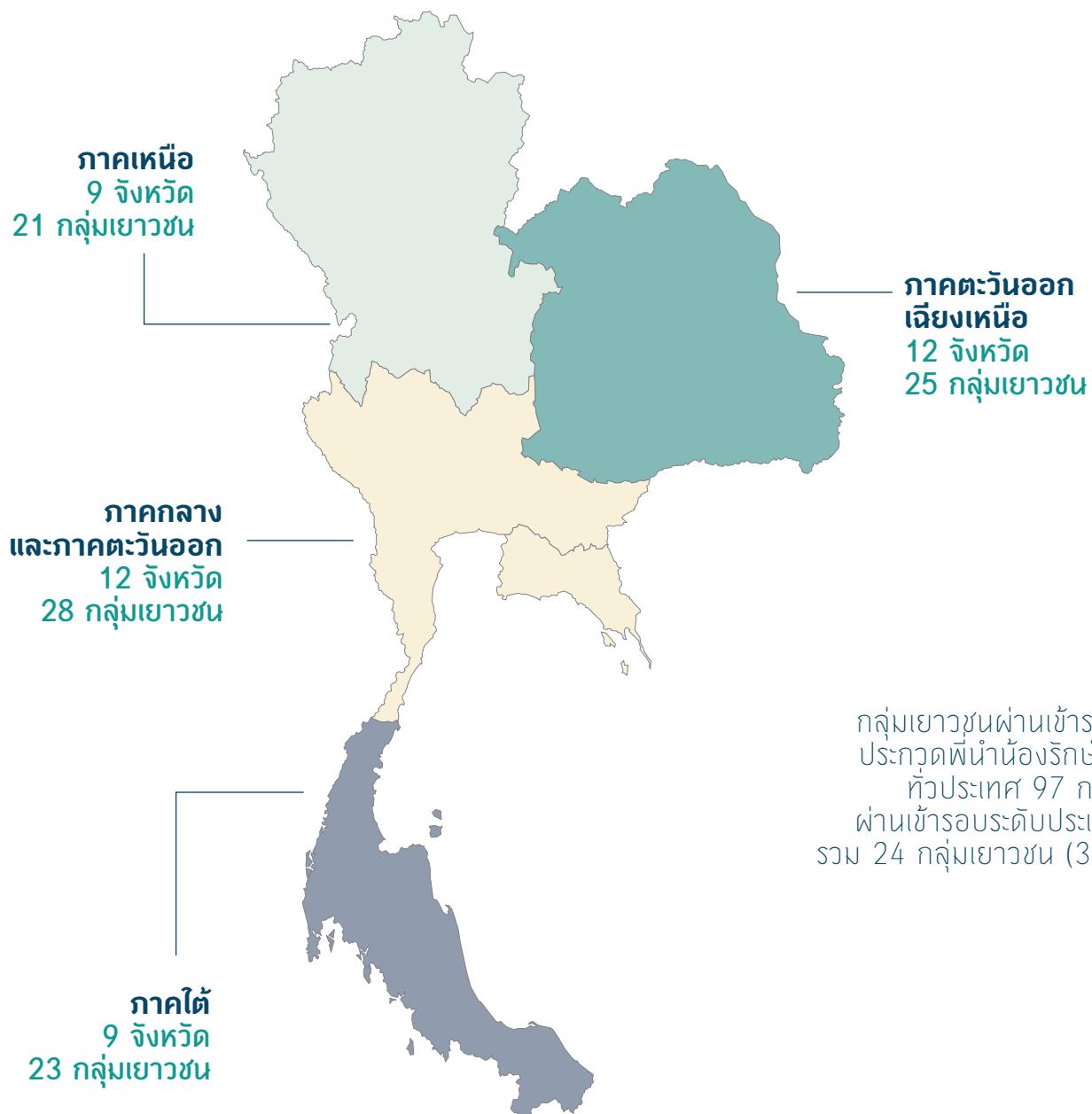

3) โครงการพัฒน้องรักษ์น้ำ ตามแนวพระราชดำริ

โครงการพัฒน้องรักษ์น้ำ ตามแนวพระราชดำริ เริ่มดำเนินงานตั้งแต่ ปี พ.ศ.2551 จนถึงปัจจุบันเป็นปีที่ 5 มีกลุ่มเครือข่ายเยาวชนร่วมโครงการจากทั่วประเทศ จำนวน 97 กลุ่ม โดยเน้นสนับสนุนให้เยาวชนได้พัฒนาทักษะและเรียนรู้ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ตามแนวพระราชดำริ โดยเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้เยาวชนได้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน อันจะนำไปสู่การพึ่งพาตนเองด้านทรัพยากรน้ำของชุมชนที่เยาวชนเหล่านี้เป็นเจ้าของ

รวมถึงเชื่อมโยงไปสู่เยาวชนกลุ่มอื่น ๆ จนเกิดเป็นเครือข่ายการรับผิดชอบต่อสังคมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ผ่านกระบวนการคิด ไตรตรอง ตัดสินใจ และลงมือทำร่วมกันทั้งในระดับมหาวิทยาลัย โรงเรียน และชุมชน ในกรณี เยาวชนยังได้รับการสร้างทักษะในการประสานการพัฒนาภัยหน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบทั้งในระดับชุมชน และระดับประเทศ เพื่อไปสู่แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืนได้ในที่สุด

เครือข่ายเยาวชนพัฒน้องรักษ์น้ำ ตามแนวพระราชดำริ

เยาวชนรับพระราชทานโล่รางวัลชนะเลิศการประกวด ปี พ.ศ. 2553

ร่วมกันทำจิตอาสาและเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการทรัพยากรน้ำ

เยาวชนรับพระราชทานโล่รางวัลชนะเลิศการประกวด ปี พ.ศ. 2554-2555

แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างเครือข่ายสืบสานแนวพระราชดำริ

นายพรพิทักษ์ ขาวอ่อน

ประธานกลุ่มเยาวชนคนรักษาน้ำ

โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม จ.พัทลุง

กระผมในนามตัวแทนของกลุ่มเยาวชนคนรักษาน้ำโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม ซึ่งได้ส่งโครงการรักษาแม่น้ำคลองต่อสิ่งชั้นเชิงร่วมประกวดในการประกวดนั้นจะต้องมีการคัดเลือกห้องในระดับภาคและระดับประเทศตามลำดับ ในการคัดเลือกตัวแทนนั้นจะมีการจัดค่ายให้ความรู้กับเยาวชนที่เข้าร่วมประกวดโครงการทุกๆโครงการ ซึ่งกระผมเองก็เป็นหนึ่งในเยาวชนที่ได้มีโอกาสเข้าร่วมค่ายซึ่งค่ายแต่ละค่ายได้สอนความรู้หลากหลายด้านสอนให้ทุกคนทำงานเป็นระบบ ทำงานโดยมีแบบแผน ที่สำคัญได้สอนและบอกแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและพระราชดำริในด้านอื่นๆของพระองค์ท่านทำให้กลุ่มเยาวชนที่เข้าร่วมประกวดโครงการสามารถนำไปปรับใช้กับโครงการของตนเองที่ได้ส่งเข้าประกวด เมื่อจบจากค่ายไปกลุ่มเยาวชนก็สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้จริง นำไปใช้กับโครงการในด้านต่างๆ รวมถึงกิจกรรมของ理事会ด้วย และหลังจากการประกวดแล้วก็ยังได้นำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านการบริหารจัดการน้ำและด้านอื่นๆนั้นไปถ่ายทอดสู่รุ่นน้องหรือบุคคลอื่นๆที่ขาดความรู้ความเข้าใจในด้านนั้นทำให้ก่อเกิดโครงการอนุรักษ์ในด้านต่างๆขึ้นอีกมากมาย เช่น กลุ่มเยาวชนคนรักษาน้ำโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคมที่ก่อเกิดโครงการรักษาแม่น้ำคลองป่าพะยอมขึ้นหลังจากที่ได้ทำโครงการรักษาแม่น้ำคลองต่อสิ่งชั้นจนประสบความสำเร็จด้วยการที่กลุ่มเยาวชนได้ลงพื้นที่เพื่อความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและรวมไปถึงการอนุรักษ์สัตว์น้ำการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ กลุ่มผู้ชี้นำน้ำตลอดลำคลองต่อสิ่งชั้นได้มีความตระหนักในการใช้น้ำมากขึ้น จึงเห็นได้ว่าโครงการอนุรักษ์น้ำและโครงการอนุรักษ์ในด้านอื่นๆจะไม่สิ้นสุด เพราะมีการถ่ายทอดความรู้กันเป็นรุ่นต่อรุ่นดังเช่นของโครงการ “พื้นน้ำองรักษ์น้ำ” ตามแนวพระราชดำริ

นายพรพิทักษ์ ขาวอ่อน

ประธานกลุ่มเยาวชนคนรักษาน้ำ

โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม จ.พัทลุง

กระผมในนามตัวแทนของกลุ่มเยาวชนคนรักษาน้ำโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม ซึ่งได้ส่งโครงการรักษาแม่น้ำคลองต่อสิ่งชั้นเชิงร่วมประกวดในการประกวดนั้นจะต้องมีการคัดเลือกห้องในระดับภาคและระดับประเทศตามลำดับ ในการคัดเลือกตัวแทนนั้นจะมีการจัดค่ายให้ความรู้กับเยาวชนที่เข้าร่วมประกวดโครงการทุกๆโครงการ ซึ่งกระผมเองก็เป็นหนึ่งในเยาวชนที่ได้มีโอกาสเข้าร่วมค่ายซึ่งค่ายแต่ละค่ายได้สอนความรู้หลากหลายด้านสอนให้ทุกคนทำงานเป็นระบบ ทำงานโดยมีแบบแผน ที่สำคัญได้สอนและบอกแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและพระราชดำริในด้านอื่นๆของพระองค์ท่านทำให้กลุ่มเยาวชนที่เข้าร่วมประกวดโครงการสามารถนำไปปรับใช้กับโครงการของตนเองที่ได้ส่งเข้าประกวด เมื่อจบจากค่ายไปกลุ่มเยาวชนก็สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้จริง นำไปใช้กับโครงการในด้านต่างๆ รวมถึงกิจกรรมของ理事会ด้วย และหลังจากการประกวดแล้วก็ยังได้นำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านการบริหารจัดการน้ำและด้านอื่นๆนั้นไปถ่ายทอดสู่รุ่นน้องหรือบุคคลอื่นๆที่ขาดความรู้ความเข้าใจในด้านนั้นทำให้ก่อเกิดโครงการอนุรักษ์ในด้านต่างๆขึ้นอีกมากมาย เช่น กลุ่มเยาวชนคนรักษาน้ำโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคมที่ก่อเกิดโครงการรักษาแม่น้ำคลองป่าพะยอมขึ้นหลังจากที่ได้ทำโครงการรักษาแม่น้ำคลองต่อสิ่งชั้นจนประสบความสำเร็จด้วยการที่กลุ่มเยาวชนได้ลงพื้นที่เพื่อความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและรวมไปถึงการอนุรักษ์สัตว์น้ำการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ กลุ่มผู้ชี้นำน้ำตลอดลำคลองต่อสิ่งชั้นได้มีความตระหนักในการใช้น้ำมากขึ้น จึงเห็นได้ว่าโครงการอนุรักษ์น้ำและโครงการอนุรักษ์ในด้านอื่นๆจะไม่สิ้นสุด เพราะมีการถ่ายทอดความรู้กันเป็นรุ่นต่อรุ่นดังเช่นของโครงการ “พื้นน้ำองรักษ์น้ำ” ตามแนวพระราชดำริ

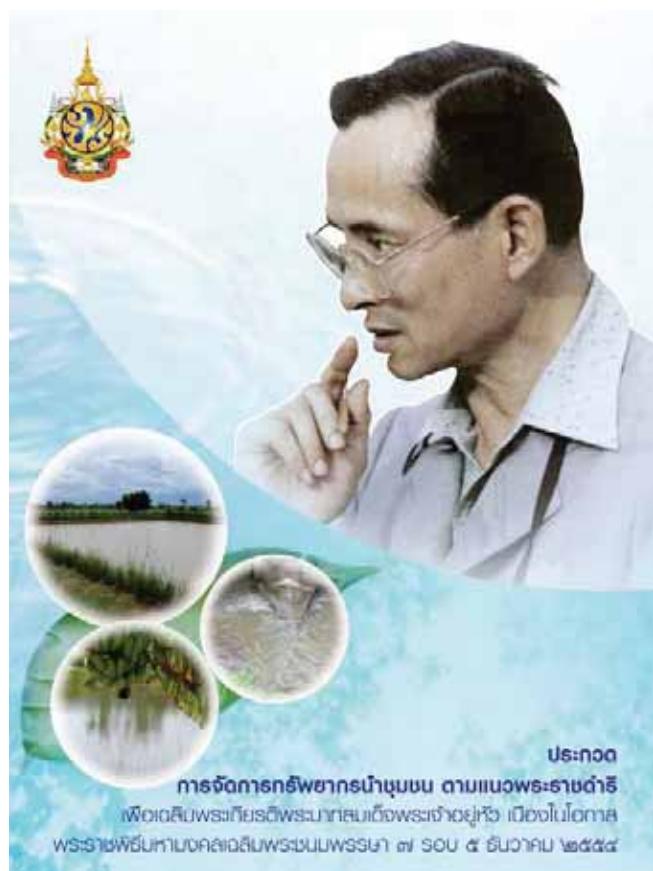

ปี พ.ศ. 2555

4) จัดทำเอกสารเผยแพร่ผลสำเร็จ ของการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ

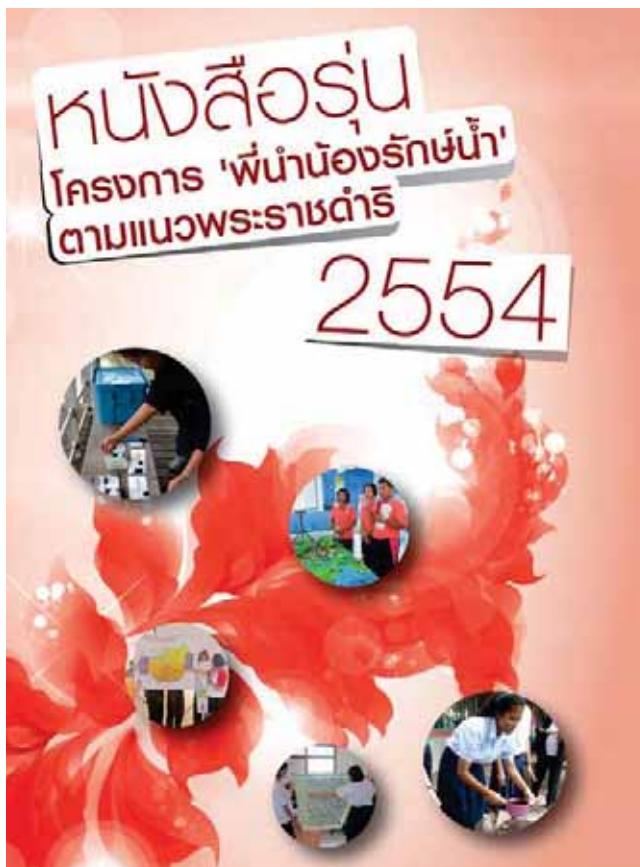
เป็นการขยายผลความสำเร็จ และใช้เครื่องสื่อสารด้วยหนังสือ การ์ตูน และภาพเคลื่อนไหว ทำให้คนทั่วไปเข้าใจการจัดการน้ำชุมชน ง่ายขึ้น และสามารถนำไปปรับใช้ได้จนสำเร็จจริง ซึ่งในปี 2555-2556 ได้ถ่ายทอดผลสำเร็จ จำนวน 5 กรณี แบ่งตามสภาพภูมิประเทศ พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่น้ำแล้ง-น้ำทลัก พื้นที่น้ำกร่อย พื้นที่ลุ่มน้ำ และพื้นที่ชลประทาน ประกอบด้วย

- หนังสือประกวดการจัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ
- หนังสือรุ่นเครื่องข่ายการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ
- แผ่นพับมูลนิธิฯ

หนังสือรวมกรณีแบบอย่างชุมชน
และหนังสือรุ่นชุมชน จากการประกวด
การจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน
ตามแนวพระราชดำริ ปีที่ 1 - 5

แผ่นพับประชาสัมพันธ์มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

หนังสือรุ่นเยาวชนประกวตพี่นำห้องรักษ์น้ำ ตามแนวพระราชดำริ

ปี พ.ศ. 2556

หนังสือรวมกรณีแบบอย่างชุมชน

หนังสือการ์ตูน “ปฏิบัติการชุมชนรักษ์น้ำ ตามแนวพระราชดำริ”

หนังสือรุ่นเยาวชนประกวดเพื่อน้องรักษ์น้ำ
ตามแนวพระราชดำริ

เข้าถึง

เมื่อชุมชนมีความเข้าใจการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ และขยายผลสำเร็จเครือข่ายการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ ได้เกิดการทำงานแบบหุ้นส่วน ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยนัน เป็นแนวทางของมูลนิธิชัยพัฒนา และมูลนิธิอุทกพัฒนา ที่จะดึงสถาบันการศึกษามาร่วมในงานวิจัยต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงให้อาจารย์มหาวิทยาลัยเกิดความรู้ ความเข้าใจในงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และงานของชุมชน ให้เข้าใจงานจัดการทรัพยากรน้ำ ตามแนวพระราชดำริ อย่างถูกต้อง

มูลนิธิอุทกพัฒนา สร้างแบบอย่างการพึ่งตนเอง ในการจัดรูปที่ดิน พัฒนาระบบกระจายน้ำ วิเคราะห์สมดุลน้ำ ทำแผนเพาะปลูก เกิดกลุ่มร่วมคิด ร่วมผลิต ร่วมขาย ผ่านงานด้านเข้าถึง ได้แก่ งานสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อวิเคราะห์ปัญหาร่วมกันในด้านบริหารจัดการน้ำในสกานการณ์น้ำต่างๆ ตามภูมิสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เกิดการมีส่วนร่วมปฏิบัติเรื่องบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ ที่เหมาะสมกับสภาพภูมิสังคม ประกอบด้วย 1) กลุ่มวนเกษตร (ต้นน้ำ) 2) กลุ่มทฤษฎีใหม่ (น้ำแล้ง – น้ำหลาก) และ 3) กลุ่มสมดุลนิเวศท้ายน้ำ (น้ำเสีย – น้ำกร่อย – คุณภาพน้ำ) และสร้างศักยภาพให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ทั้งในภาวะ วิกฤตและภาวะปกติได้ด้วยตนเอง รวมทั้งเสริมภูมิคุ้มกัน และความมั่นคงด้านน้ำในระดับชุมชน ให้แก่ภาคนักวิชาการ จำกัดสถาบันการศึกษา จำนวน 3 แห่ง และเครือข่ายการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนฯ ดังนี้

1) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ดำเนินงานสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อวิเคราะห์ ปัญหาร่วมกันในภาคเหนือ จำนวน 13 พื้นที่ ได้แก่ ชุมชนบ้านม่วงชุม ชุมชนบ้านป่าแสง ชุมชนบ้านโป่งไถ ชุมชนบ้านโปง ชุมชนบ้านสบสี ชุมชนบ้านทุ่งข้าง ชุมชนบ้านแม่เชียงรายลุ่ม ชุมชนบ้านน้ำปุก ชุมชนบ้านดอนซ้าย ชุมชนบ้านร่องแสง ชุมชนบ้านแม่ร่วน ชุมชนบ้านดงพญา และชุมชนบ้านทุ่งมหาศาลา

2) มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ดำเนินงานสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 11 พื้นที่ และภาคกลางจำนวน 1 พื้นที่ ได้แก่ ชุมชนบ้างแสงตะวัน ชุมชนบ้านกุดชาดี ชุมชนบ้านตาดโคน ชุมชนบ้านท่าค้อ ชุมชนบ้านนาเจริญ ชุมชนตำบลปุ่งคล้า ชุมชนตำบลเวียงคุก ชุมชนบ้านเพ็กเพ้อຍ ชุมชนบ้านป่าภูถ้ำ ภูกระแต ชุมชนบ้านคำปลาหาร และกลุ่มบริการการใช้น้ำเกษตรพัฒนาลุ่มน้ำป่าสัก

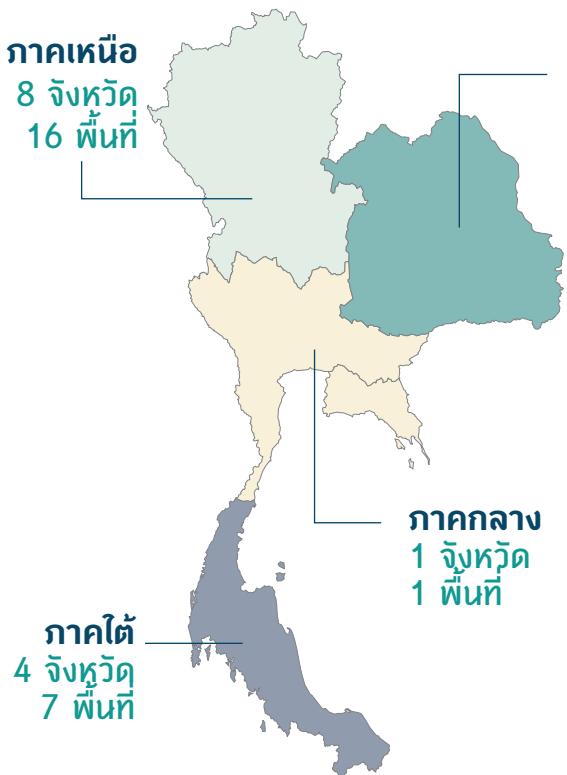
3) มหาวิทยาลัยทักษิณ

ดำเนินงานสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมในภาคใต้ จำนวน 5 พื้นที่ ได้แก่ ชุมชนบ้านปากชวด ชุมชนบ้านปะกษะรัง ชุมชนบ้านท่าด่าน ชุมชนบ้านปิยะมิตร 3 และชุมชนบ้านคุณ

4) เครือข่ายการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ รวม 41 พื้นที่

ดำเนินงานในกลุ่มตัวอย่างของวนเกษตร จำนวน 9 พื้นที่ ดำเนินงานในพื้นที่ 350 ไร่ 491 ครัวเรือน ทำเกษตรเสริมในพื้นที่ป่า ปลูกไม้ท้องถิ่น และไม้เศรษฐกิจ ให้อาหารและเพิ่มรายได้ และกลุ่มตัวอย่างของทฤษฎีใหม่ จำนวน 32 พื้นที่ ดำเนินงานในพื้นที่ 1,068 ไร่ 129 ครัวเรือน ปรับรูปที่ดิน จัดการน้ำเหมาะสมสมกับพื้นที่ และการผลิตทำเกษตรผสมผสาน สร้างความมั่นคงเรื่องอาหารและเพิ่มรายได้ และจากการดำเนินงาน “เข้าถึง” ปี พ.ศ. 2556 เกิดมูลค่ารายได้เฉลี่ยที่ชุมชนดำเนินงานวนเกษตร ประมาณปีละ 3,595 บาทต่อครัวเรือน และดำเนินงานทฤษฎีใหม่ ประมาณปีละ 16,693 บาทต่อครัวเรือน

ผลการดำเนินงาน “เข้าถึง” ปี พ.ศ. 2556

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 10 จังหวัด 17 พื้นที่

มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สร้างแบบอย่างการพึ่งตนเองในการจัดรูปที่ดิน เพิ่มประสิทธิภาพระบบกระแส江น้ำ วิเคราะห์สมดุลน้ำ ทำแผนเพาะปลูก เกิดกลุ่มร่วมคิด ร่วมผลิต ร่วมขาย

ดำเนินงานด้านเข้าถึง 41 พื้นที่

วนเกษตร 9 พื้นที่	ทำเกษตรเสริมในพื้นที่ป่า ปลูกไม้ห้องถิน และไม้เศรษฐกิจ เพิ่มความมั่นคงทางอาหาร ในพื้นที่ 350 ไร่
ทฤษฎีใหม่ 32 พื้นที่	ชุมชนปรับรูปที่ดิน จัดการน้ำเหมาะสม กับพื้นที่และการผลิต ทำเกษตรผสมผสาน สร้างความมั่นคงเรื่องอาหาร และเพิ่มรายได้ ในพื้นที่ 1,068 ไร่

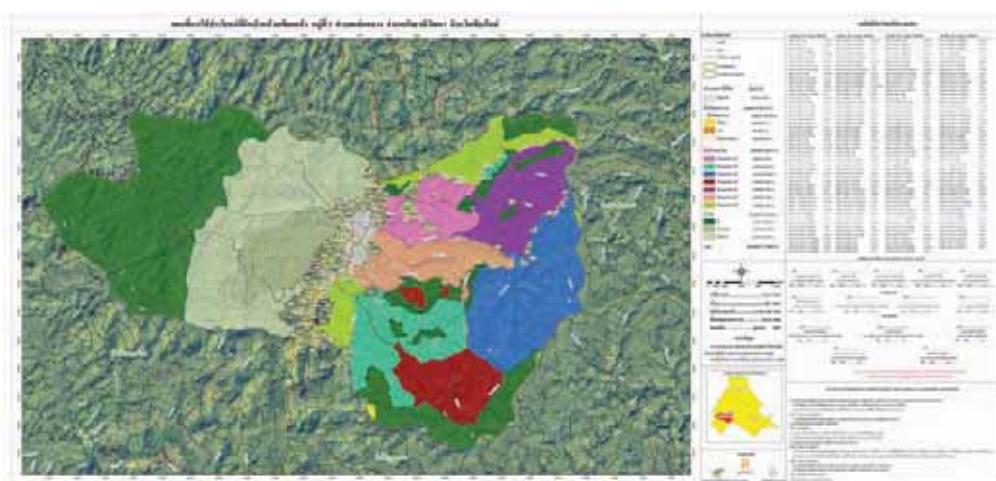

ต้นแบบการจัดทำข้อมูลและแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินระดับตำบล (ต.แจ่มหลวง อ.กัลยาณิวัฒนา จ.เชียงใหม่) โดยใช้กระบวนการซึ่งตัวชาวบ้านเป็นผู้สำรวจ และจัดทำแผนที่ด้วยตนเอง เกิดการลงนามรับรองแผนที่ และแผนบริหารจัดการทรัพยากรป่าต้นน้ำร่วม กันของภาคีเครือข่าย ครอบคลุม 23 ชุมชน 3 ตำบล 4 ลุ่มน้ำ พื้นที่ 189,566.01 ไร่ และจัดทำ เอกสารแผนที่รายแปลง (โฉนดชุมชน) 3,341 แปลง

เปลี่ยนแนวคิดจากการทำไร่หมุนเวียนมาเป็นเกษตรตามแนวทางทฤษฎีใหม่ ลดรายจ่าย ครัวเรือน 53,900 บาทต่อปี และมีรายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้น 191,000 บาทต่อปี ด้วยการทำเกษตรอินทรีย์ยังชีพ การทำงานเกษตรพึ่งพิงป่า เพิ่มความมั่นคงในชีวิต อาหาร และรายได้

ตัวอย่างเอกสารแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน

แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน
ประกอบด้วย เส้นทางน้ำ แผนที่ฝาย แนวเขตที่ทำการ และแนวเขตป่าชุมชน

นายกุณิสิทธิ์ มหาสุวะชัย

คณวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผมได้มีโอกาสร่วมดำเนินงานด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ ร่วมกับมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยรับผิดชอบชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แนวคิดการดำเนินงาน ที่เน้นการพัฒนาชุมชนโดยเริ่มต้นจากการจัดการทรัพยากรน้ำโดย ชุมชนเพื่อชุมชน ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวfrom เห็นว่าเป็นรูปแบบ การพัฒนาที่ดีมาก เพราะเป็นการเชื่อมการพัฒนาแบบล่างสูบน และบนสูบลงเข้าด้วยกัน

ตลอดระยะเวลา 2 ปี ที่ได้ร่วมงานมา พบร่วมปริมาณน้ำตันทุนในพื้นที่ ชุมชนเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นผลพวง จากการปรับปรุง พัฒนา โครงการสร้างในการจัดเก็บน้ำที่ถูกต้องตามสภาพภูมิศาสตร์ในแต่ละพื้นที่ ทำให้สมาชิกชุมชนมีน้ำอุปโภค บริโภคเพียงพอในฤดูแล้ง มีน้ำเก็บกัก ไว้ใช้ทำการเกษตรในฤดูฝน หลายชุมชนที่ไม่สามารถทำการเกษตรได้ ได้เลยในฤดูแล้ง ได้ปรับวิถีการเพาะปลูกจากนาข้าว เป็นพืชอายุสั้น ที่ใช้น้ำน้อย เช่น ถั่วเหลือง ถั่วลิสง มะเขือเทศ ข้าวโพดหวาน และพริก เป็นต้น ทำให้ครัวเรือนมีรายได้จากการขายผลผลิตเพิ่มขึ้น ซึ่งถือเป็น มูลค่าทางตัวเงินที่สามารถวัดได้อย่างชัดเจน

สิ่งสำคัญอีกประการที่ไม่สามารถวัดออกมานะเป็นมูลค่าได้ คือ การที่ ชุมชนได้เรียนรู้การบริหารจัดการน้ำได้ด้วยตนเอง สามารถเป็นพื้นฐาน ในการเรียนรู้การบริหารจัดการตนเอง และชุมชนในเมืองฯ ที่สามารถ พัฒนาไปสู่การพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริง

นายเดชา นทีไทร

ผู้แทนเครือข่ายลุ่มน้ำแม่ลำอุป
ต.แจ่งหลวง อ.กัลยาณิวัฒนา
จ.เชียงใหม่

นับเป็นความโชคดีของชุมชนเครือข่ายลุ่มน้ำแม่ลำอุป ที่ได้รับคัดเลือก เป็นชุมชนตัวอย่างการใช้ประโยชน์ที่ดินภายใต้การสนับสนุนของ มูลนิธิอุทกพัฒนา ที่เปิดโอกาสให้ชุมชนได้พัฒนาศักยภาพ ด้านการ บริหารจัดการน้ำ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประยุกต์ใช้พัฒนา ห้องถีน การปรับเปลี่ยนแนวคิดในการทำการเกษตรแบบเดิม มาทำ รูปแบบทฤษฎีใหม่ การทำเกษตรอินทรีย์ มีการวางแผนปรับปรุง ที่ดิน การจัดการระบบบัน้ำ และการวางแผนการผลิต โดยสร้างเงื่อนไข คือ คัดเลือกตัวแทนชุมชนที่มีความพร้อม ความสนใจ และสามารถ จัดทำระบบบัน้ำมูล เช่นการบันทึกข้อมูล รายรับ รายจ่าย ข้อมูลพื้นที่ ที่เก็บ โดยมีเป้าหมาย 2 ระดับ คือ ลดรายจ่ายในครัวเรือน และเพิ่ม รายได้จากการผลิต จากข้อมูลที่ได้ สามารถ สามารถลดภาระค่าใช้จ่าย ได้ทั้ง 2 ระดับ สามารถสรุปบทเรียน เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านการ พัฒนาอาชีพทางเลือก และเป็นแหล่งผลิตพืชผักปลอดภัยให้กับ อำเภอ กัลยาณิวัฒนา อีกด้วย

นอกจากนี้ยังได้ให้ความสำคัญเรื่องการฝึกอบรมภัยพิบัติ ได้รับ การสนับสนุนโครงการฯ โดยสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชน ห้องถีน และหน่วยงานท้องถิ่นในการเข้มแข็งเครือข่ายป้องกันภัยพิบัติธรรมชาติ เพื่อความปลอดภัยในทรัพย์สินและชุมชน จากการดำเนินงานที่ผ่านมาทำให้ชุมชนมีความอ่อนไหวเพิ่มมากขึ้น ที่สามารถเรียนรู้ในการป้องกัน ปรับตัวแก้ไขทุกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ในการนี้ขอขอบพระคุณทางมูลนิธิอุทกพัฒนา ที่ให้ความสำคัญ และห่วงใยต่อชุมชนของเรา จึงขอสัญญาว่าจะสู้เพื่อพัฒนาท้องถิ่น ของเราราให้ดีขึ้นตลอดไป

พัฒนา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเปี่ยมไปด้วยพระอัจฉริยภาพในการแก้ไขปัญหา ทรงมองปัญหา **ในภาพรวม (Macro)** ก่อนเสมอ โดยการแก้ปัญหาของพระองค์จะเริ่มจาก **จุดเล็กๆ (Micro)** คือ การแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ที่ตั้งจุด มูลนิธิฯ ได้น้อมนำหลักการทรงงาน **คิด Macro ทำ Micro** มาปรับใช้ในการดำเนินงาน

มูลนิธิฯ สันบสนุนการบริหารจัดการน้ำระดับชุมชน (Micro) ที่ใช้กระบวนการเรียนรู้ และลงมือทำงานร่วมกับชุมชน โดยให้ชุมชนเป็นเจ้าของ และ มูลนิธิฯ สันบสนุนการนำวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ให้เหมาะสมกับสภาพภูมิลักษณ์ โดยชุมชนสามารถ “หาน้ำได้” “เก็บน้ำไว้” “ใช้น้ำเป็น” และ “บริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ” สามารถเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการน้ำชุมชนที่สามารถก่อประโยชน์สูงสุดไปยังชุมชนอื่น นำไปสู่การขยายเครือข่ายการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนต่อไป

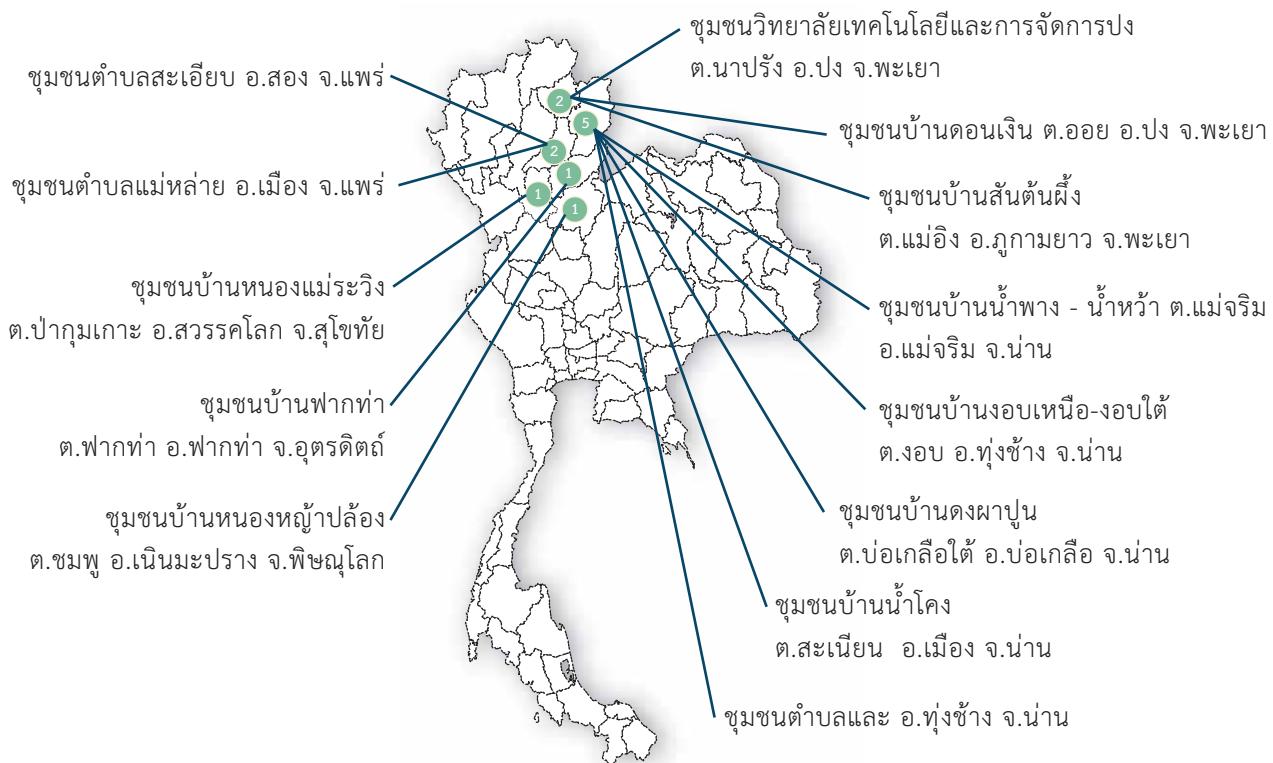
1) งานพัฒนาปี 2555

ในปี 2555 มูลนิธิฯ ดำเนินงานส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดและขยายผลเครือข่าย**บริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน** ตามแนวพระราชดำริ ที่เน้นเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน โดยมีแผน และผลการดำเนินงาน 2 เรื่อง ดังนี้

1.1. โครงการปลูกต้นไม้ชุมชนน้ำ (ต้นไคร่นุ่น และต้นไคร้) ในลุ่มน้ำอิง ลุ่มน้ำยมและลุ่มน้ำน่าน เพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาส มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา 12 สิงหาคม 2555 ดำเนินงาน ร่วมกับองค์กรเครือข่ายลุ่มน้ำยม เพื่อป้องกันการกัดเซาะ ริมแม่น้ำ ลำห้วย และแหล่งน้ำ โดยปลูกต้นไม้ชุมชนน้ำ เช่น ต้นไคร่น้ำ ต้นไคร่นุ่น เสริมด้วยแฟก ในพื้นที่ป่าและลำห้วย บริเวณ ลุ่มน้ำอิง ลุ่มน้ำยม และลุ่มน้ำน่าน (ไคร่นุ่น เป็นไม้ที่ปลูก Grimel มีรากลึก ส่วนไคร่น้ำ ปลูกในลำน้ำ รายปีดินดี สามารถช่วยชุมชนน้ำได้) โดยได้ดำเนินการปลูกต้นไคร่นุ่น และไคร่น้ำ จำนวน 34,500 ต้น ระยะทางรวม 30.1 กิโลเมตร ใน 22 ชุมชน พื้นที่ 7 จังหวัด 3 ลุ่มน้ำหลัก และ 2 ลุ่มน้ำสาขา ประกอบด้วย

- จังหวัดแพร่ จำนวน 2 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนตำบลสะเอียง ชุมชนตำบลแม่เหลาย
- จังหวัดน่าน จำนวน 5 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนตำบลลงอบ ชุมชนตำบลสะเนียน ชุมชนตำบลและ ชุมชนตำบลแม่จริม และชุมชนตำบลคงผาปุน
- จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 1 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนบ้านหนองหญ้าปล้อง
- จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 1 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนบ้านปากท่า
- จังหวัดพะเยา จำนวน 10 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนวิทยาลัย เทคโนโลยี และการจัดการปง ชุมชนบ้านดอนเงิน ชุมชนบ้านสันตันผึ้ง ชุมชนบ้านท่าร้อง ชุมชนบ้านแม่อิง ชุมชนบ้านสันตันตุ่ม ชุมชนบ้านสันป่าจิ่วง ชุมชนบ้านสันป่าพาด ชุมชนบ้านแม่อิงสันกลาง และชุมชนบ้านสันป่าจิ่วง
- จังหวัดสุโขทัย จำนวน 2 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนบ้านหนองแม่รำวิง และชุมชนตำบลนาทุ่ง
- จังหวัดพิจิตร จำนวน 1 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนตำบลบางลาย

โครงการปลูกต้นไม้ะลอน้ำ (ต้นไคร้บุ่น และต้นไคร้) ในลุ่มน้ำอิง ลุ่มน้ำยมและลุ่มน้ำน่าน
เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติพระบรมราชินีนาถ
เนื่องในโอกาสสมหมายคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา 12 สิงหาคม 2555

**ดำเนินการปลูกต้นไคร้บุ่นและไคร้ 28,900 ต้น ระยะทางรวม 25.5 กิโลเมตร
 13 ชุมชน 1,420 คน ในพื้นที่ 6 จังหวัด 3 ลุ่มน้ำหลัก และ 20 ลุ่มน้ำสาขา
 จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดพะเยา
 และจังหวัดสุโขทัยในพื้นที่ลุ่มน้ำอิง ลุ่มน้ำยม และลุ่มน้ำน่าน**

กิจกรรมปลูกต้นไม้ชัลอน้ำ (ต้นไคร้รุ่น และต้นไคร้)

1.2. ดำเนินงานปรับปรุง ฟื้นฟูโครงสร้างน้ำเดิม และพัฒนา
แหล่งน้ำ ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บริเวณพื้นที่
เทือกเขาพระ อ.หนองบัว จ.นครสวรรค์ ซึ่งได้รับความร่วมมือจาก
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เจ้าหน้าที่ปปถมรักษ์ และคุณสุรจนา
ลีนานนท์ ศรีอักษร โดยดำเนินการสำรวจ และสรุปสถานะของ
แหล่งน้ำธรรมชาติ และโครงสร้างภายในพื้นที่ ร่วมกับจังหวัด

นครสวรรค์ อำเภอหนองบัว ชลบุรี จังหวัด โโยราธิการ และผังเมือง
และสำนักงานที่ดิน เพื่อสรุปแผนการพัฒนา และบริหารจัดการ
น้ำชุมชนร่วมกัน โดยในปี 2555 จังหวัดนครสวรรค์ ได้ดำเนินการ
ขุดลอกคลองวังเทียง ระยะทาง 50 เมตร เพื่อเปิดทางน้ำทำให้
สามารถกักเก็บ และระบายน้ำได้

นายชัยโรจน์ มีแดง
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์
ลงพื้นที่คล้องไม้แดงร่วมกับผู้แทนจาก
มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

2) งานพัฒนาปี 2556

มูลนิธิอุทกพัฒนาฯ น้อมนำพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คัดเลือกตัวอย่างชุมชน ที่ประสบความสำเร็จ แบ่งตามลักษณะพื้นที่ ซึ่งมูลนิธิอุทกพัฒนาฯ สนับสนุนเรื่องการใช้ข้อมูล แผนที่ การมีส่วนร่วม ร่วมกับภาคประชาชน ท้องถิ่น จังหวัด และภาครัฐ เพื่อบรับปรุง พัฒนาโครงสร้างน้ำ ให้เหมาะสมเพื่อขยายผลความสำเร็จสู่ชุมชนอื่น แบ่งเป็น 3 กลุ่มงาน ได้แก่ ดำเนินงานร่วมกับชุมชน ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ ของผู้บริจาค และดำเนินงานร่วมกับกองทัพบก สรุปได้ดังนี้

2.1. ดำเนินงานร่วมกับชุมชน ดำเนินงานพัฒนาร่วมกับเครือข่ายการจัดการทรัพยากริมน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ จำนวน 27 ชุมชน ที่พร้อมทำงานอย่างมีส่วนร่วมระหว่างท้องถิ่น และชุมชน แต่ขาดโครงสร้างน้ำที่จะบรรเทาปัญหาน้ำแล้ง และน้ำหลัก โดยมูลนิธิฯ สนับสนุนการปรับปรุง ฟื้นฟู และพัฒนาโครงสร้างแหล่งน้ำในพื้นที่ ซึ่งเกิดประโยชน์ต่อชุมชน 6,522 ครัวเรือน พื้นที่เกษตร 57,916 ไร่

พื้นที่ต้นน้ำ (16 ชุมชน 100 เครื่อข่าย)

ชุมชนแม่น้ำเจ้าพระยา
เครือข่ายชุมชนอนุรักษ์ป่าต้นน้ำแม่ลำภู จ.เชียงราย
ชุมชนบ้านป่าแสง จ.เชียงราย
ชุมชนบ้านโนน จ.เชียงใหม่
เครือข่ายสุนน้ำแม่ล้ออุป จ.เชียงใหม่
ชุมชนปลื้กภูมิ จ.เชียงใหม่
กลุ่มผู้เชิงน้ำเมืองหาด จ.เชียงใหม่
ชุมชนบ้านทุ่งต้า จ.ลำปาง
ชุมชนสบสี จ.ลำปาง
ชุมชนบ้านแม่เชียงรายคุ่ม จ.ลำปาง
ชุมชนบ้านดงผาปุน จ.น่าน
ชุมชนบ้านน้ำปัก จ.พะเยา
ชุมชนบ้านดอนชัย จ.แพร่
ชุมชนบ้านห้วยปลาหลด จ.ตาก
ชุมชนคลองเรือ จ.ชุมพร
ชุมชนบ้านปีบะมิตร จ.ยะลา

พื้นที่ชลประทาน (5 ชุมชน 10 เครื่อข่าย)

กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยทราย จ.เชียงใหม่
ชุมชนบ้านหัวตุ่น จ.พะเยา
ชุมชนหนองปึงไก จ.กำแพงเพชร
กลุ่มบริหารการใช้น้ำเกษตรพัฒนาอุ่มน้ำป่าลักษ์ หนองใน อ.เมือง จ.สระบุรี
กลุ่มบริหารการใช้น้ำบางทรายนวลด จ.สุราษฎร์ธานี

พื้นที่น้ำหลัก (3 ชุมชน 4 เครื่อข่าย)

ชุมชนต่าдан จ.ปัตตานี
ชุมชนบ้านปะกาญจน์ จ.ปัตตานี
ชุมชนบ้านควบ จ.ยะลา

- ต้นน้ำ
- ต้นน้ำ น้ำแล้ง น้ำหลัก
- ล้มแม่น้ำ
- น้ำแล้ง น้ำหลัก
- น้ำแล้ง
- น้ำกร่อย
- ชลประทาน
- น้ำหลัก

พื้นที่น้ำแล้งน้ำหลัก (19 ชุมชน 78 เครื่อข่าย)

ชุมชนบ้านร้อยแวง จ.น่าน¹
ชุมชนบ้านแม่ระวง จ.ตาก¹
ชุมชนบ้านทุ่มหากาด จ.กำแพงเพชร¹
ชุมชนดงปัง จ.ขอนแก่น¹
ชุมชนบ้านคำปลายหาดใหญ่ จ.ขอนแก่น¹
ชุมชนปักก้า-ภูรภรต จ.ขอนแก่น¹
ชุมชนบ้านตาดใหญ่ จ.ขอนแก่น¹
ชุมชนดุม จ.ยโสธร¹
ชุมชนโกรกประดู่ จ.บุรีรัมย์¹
ชุมชนลิ่มทอง จ.บุรีรัมย์¹
ชุมชนหนองใหญ่ จ.สุรินทร์¹
ชุมชนบ้านกุดดากีม จ.สุรินทร์¹
ชุมชนบ้านแสงตะวัน จ.สุรินทร์¹
ชุมชนท่าค้อ จ.อุบลราชธานี¹
ชุมชนบุบัดสี จ.บึงกาฬ¹
ชุมชนตำบลเวียงคุก จ.หนองคาย¹
ชุมชนหนองตลาด จ.ราชบุรี¹
ชุมชนบ้านปากชุด จ.สุราษฎร์ธานี¹

พื้นที่แล้ง (2 ชุมชน 5 เครื่อข่าย)

ชุมชนโนนขาว จ.บุรีรัมย์¹
ชุมชนบ้านเพ็กเพี้ยอย จ.หนองบัวลำภู¹

พื้นที่ต้นน้ำ น้ำแล้ง และน้ำหลัก (1 ชุมชน 2 เครื่อข่าย)

ชุมชนพาขัน จ.อุบลราชธานี¹

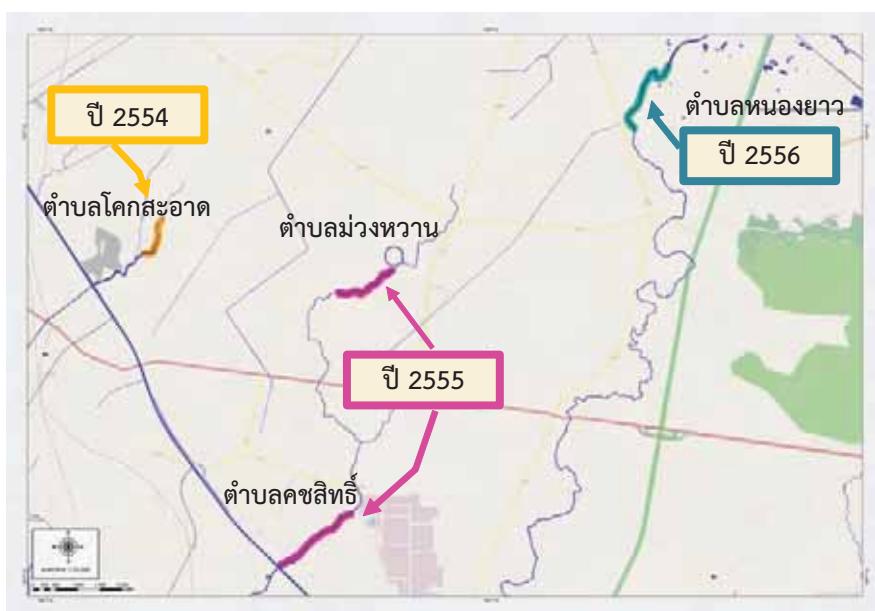
พื้นที่ลุ่มน้ำ (1 ชุมชน 2 เครื่อข่าย)

ชุมชนศรีดาดิน¹

พื้นที่น้ำกร่อย (3 ชุมชน 34 เครื่อข่าย)

ชุมชนลุ่มน้ำประแสง จ.ระยอง¹
ชุมชนนีจีด จ.สุราษฎร์ธานี¹
ชุมชนบ้านโคกพะยอม จ.สตูล¹

การขยายเครือข่ายจัดการทรัพยากริมน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ (50 ชุมชน)

ตัวอย่างผลการดำเนินงานร่วมกับชุมชน
ปี พ.ศ. 2556 กลุ่มเกษตรพัฒนาสู่น้ำป่าสัก จ.สระบุรี

อดีต : สภาพคลองมีวัชพืชหนาแน่น ไม่สามารถระบายน้ำได้
ลักษณะตื้นเขิน ประสบปัญหาน้ำแล้งน้ำท่วมเป็นประจำทุกปี

- ผู้ได้รับประโยชน์ ชุมชนหมู่ 3 ต.หนองยา沃 จำนวน 529 คน ครัวเรือน พื้นที่ทำการเกษตร 1,100 ไร่
- ปี 2556 ช่วยภาครัฐลดค่าใช้จ่ายในการจ่ายค่าซัดเซย ได้ถึง 1,669,500 บาท (1,113 บาท ต่อไร่)

บรรเทาปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้งอย่างเป็นระบบ
ดำเนินการขุดลอกคลองชลประทานในพื้นที่ 4 ตำบล เพื่อบรรเทาปัญหาน้ำท่วม – น้ำแล้งอย่างเป็นระบบ

ปี 2554 - 2555

- สนับสนุนงบประมาณชุดลอกคลองหนองนาค ระยะทาง 4,660 เมตร ในพื้นที่ 3 ตำบล

ปี 2556

- มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สนับสนุนงบประมาณชุดลอกคลองหนองนาค ระยะทาง 1,000 เมตร ในพื้นที่ ต.หนองยา沃 เมือง จ.สระบุรี

หลังดำเนินการขุดลอกคลองหนองนาค ระยะทาง 1,000 เมตร

ผลการดำเนินงานปี พ.ศ.2556 โครงการพัฒนาแหล่งน้ำคลองหนองนาค ตำบลหนองยา沃 อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี

2.2. ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาคมนุษย์โลก ประเทศไทย ที่เห็นความสำคัญของการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ ได้นำตัวอย่างความสำเร็จของการดำเนินงานในประเทศไทย เผยแพร่สู่สากล ทั้งในเวที World Economic Forum และในกลุ่มบริษัทโคลา-โคลา ทั่วโลก

ในปี พ.ศ. 2556 มูลนิธิโคลา-โคลา ประเทศไทย ได้ให้การสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาโครงสร้างน้ำในพื้นที่

เครือข่ายการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนที่ประสบปัญหาอุทกภัยซ้ำๆ มาก จำนวน 4 พื้นที่ ประกอบด้วย 1) พื้นที่คลองรังสิต อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี 2) พื้นที่ตำบลหลุหะ อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ 3) พื้นที่ชุมชนบ้านแม่ตalon้อย อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง และ 4) พื้นที่ชุมชนบ้านชัยหาด อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยมีเป้าหมายบรรเทาปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้ง ให้กับพื้นที่การเกษตร จำนวน 18,197 ไร่ และบรรเทาความเดือดร้อนของชุมชน จำนวน 2,585 ครัวเรือน

ผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาคมนุษย์โลก ปี พ.ศ. 2556
พื้นที่แก้มลิงเพิ่มรายได้ในพื้นที่เกษตรทุ่งรังสิต อ.หนองเสือ จ.ปทุมธานี

ขุดลอกคลอง ระยะทาง 44.3 กม. และก่อสร้างบ่อพักน้ำประตุควบคุมระดับน้ำ 40 จุด

- ปริมาณน้ำเพื่อการเกษตรทั้งระบบเพิ่มขึ้น 2.59 ล้าน ลบ.ม.
- หน่วงน้ำไว้ในพื้นที่กว่า 17 ล้าน ลบ.ม. ช่วงพายุแกมี เดือนตุลาคม พ.ศ. 2556

- สร้างรายได้ 0.66 ล้าน/หมู่บ้าน/ปี เป็นกองทุนดูแลแหล่งน้ำ
- ทำการเกษตรผสมผสานบริเวณริมคลองเพิ่ม

- เรือดูดตะกอนเล่น 12 ลำ ช่วยเพิ่มพื้นที่แก้มลิงรับน้ำในร่องสวน จำนวน 138,200 ลบ.ม.

ผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาคมนุษย์โลก ปี พ.ศ. 2556
พื้นที่แก้มลิงเพิ่มรายได้ในพื้นที่เกษตรทุ่งรังสิต อ.หนองเสือ จ.ปทุมธานี

2.3. ดำเนินงานร่วมกับกองทัพบก

มูลนิธิอุทกพัฒนานิพัทธ์ ร่วมกับกองทัพบก ร่วมกันลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ “การป้องกัน แก้ไขปัญหา อุทกภัยและภัยแล้ง และจัดการทรัพยากร่น้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ”

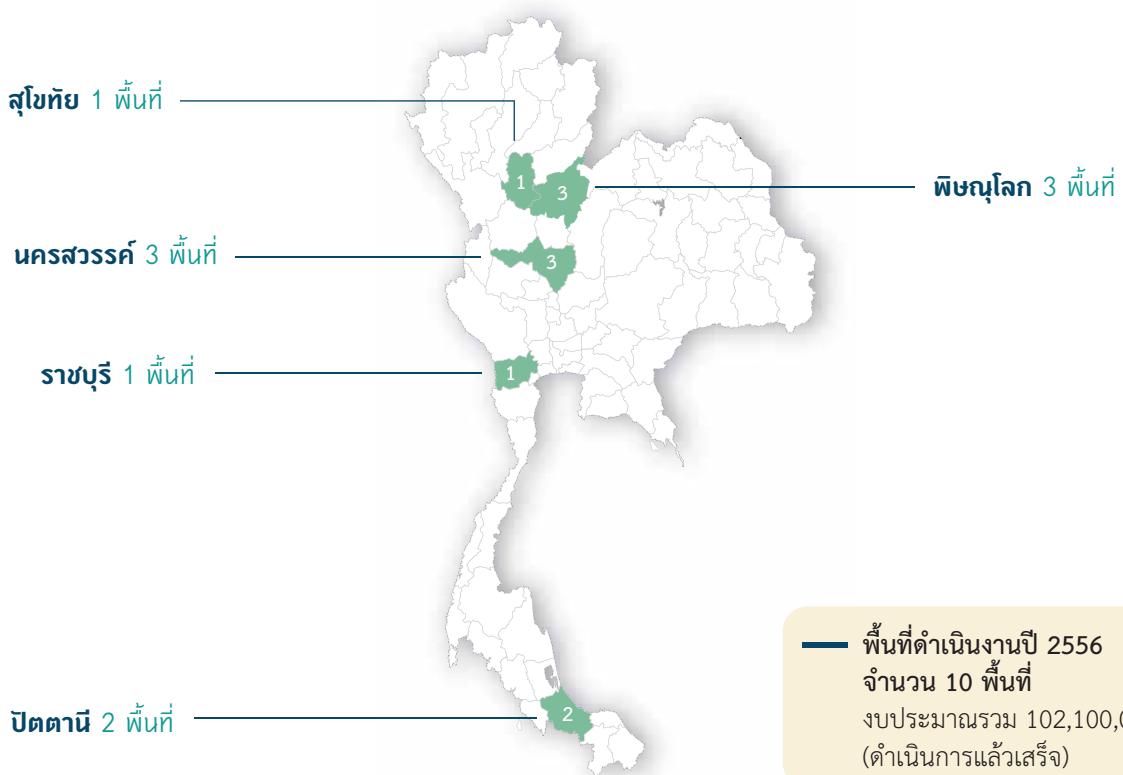
เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2556 เพื่อสนับสนุนให้เกิดการปฏิบัติงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศด้านต่างๆ พร้อมทั้งสนับสนุนให้เกิดการวิจัย พัฒนาเทคโนโลยีร่วมกันระหว่างหน่วยงาน นั้น

พิธีลงนามความร่วมมือ ระหว่าง มูลนิธิอุทกพัฒนา กับ กองทัพบก ในการป้องกัน แก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง และจัดการทรัพยากร่น้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ

ในปี พ.ศ.2556 มูลนิธิอุทกพัฒนา และกองทัพบก ได้ร่วมมือ สนับสนุนให้เกิดการปฏิบัติงานร่วมกัน ในด้าน การจัดการทรัพยากร่น้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ โดยมีแผนดำเนินงานร่วมกับพัฒนาโครงสร้างน้ำของชุมชน เพิ่มประสิทธิภาพในการระบายน้ำ และเก็บสำรองน้ำ เพื่อบรรเทาปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งของชุมชน โดยกองทัพบกจัดสรรงบประมาณรวม 102,100,000 บาท ดำเนินงานร่วมกับมูลนิธิอุทกพัฒนา ในการปรับปรุง พัฒนาโครงสร้างน้ำ ในลุ่มน้ำแม่กลอง 1 พื้นที่ และลุ่มน้ำปัตตานี 2 พื้นที่ ลุ่มน้ำแม่กลอง 1 พื้นที่ และลุ่มน้ำปัตตานี

2 พื้นที่ รวม 10 พื้นที่ ดำเนินงานขุดลอก 4 พื้นที่ ระยะทางรวม 23,180 ม. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ สร้างแหล่งน้ำ 6 พื้นที่ คิดเป็นปริมาณ ดินบุด 779,610 ลบ.ม. เพื่อเก็บสำรองน้ำ และสามารถเชื่อมต่อแม่น้ำiyam แม่น้ำน่าน และแม่น้ำเจ้าพระยา เกิดประโยชน์ให้กับพื้นที่ การเกษตร 66,975 ไร่ และบรรเทาความเดือดร้อนของชุมชน รวม 6,263 ครัวเรือน ในพื้นที่ดำเนินงานดังต่อไปนี้

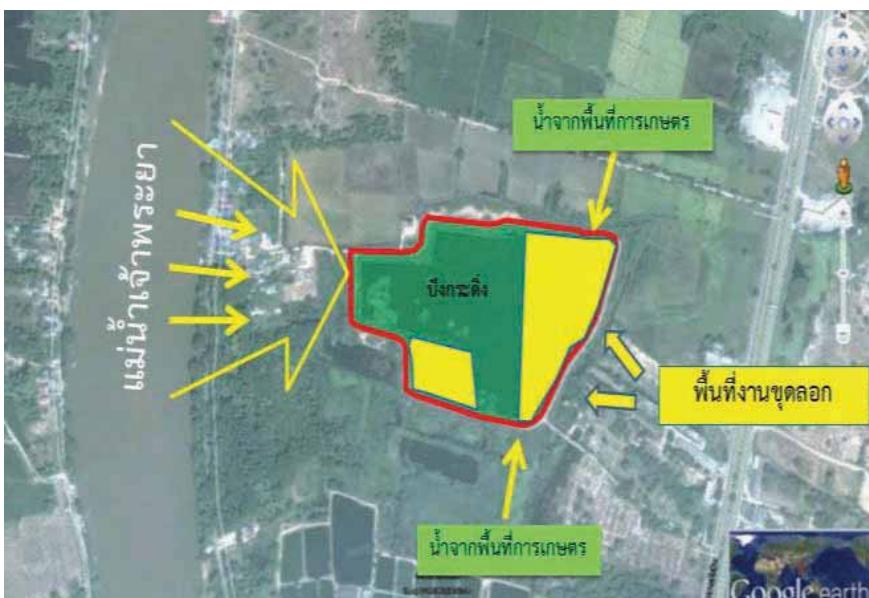

ประธานมูลนิธิฯ ลงพื้นที่ดำเนินงานร่วมกับกองทัพบกและประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์

ประธานมูลนิธิฯ ลงพื้นที่ดำเนินงานร่วมกับกองทัพบกและประชาชนในจังหวัดพิษณุโลก

งานขุดลอกบึงกระดิง ต.พยุหะ อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์
ขุดลอกบึงกระดิง 90 ไร่ และขุดคลอง 400 ม. เชื่อมต่อแม่น้ำเจ้าพระยา
ปริมาณดินขุด 90,000 ลบ.ม.
เกิดประโยชน์ให้เกษตรกร 4 หมู่บ้าน 3,760 คน พื้นที่เกษตร 2,107 ไร่

ตัวอย่างการดำเนินงานร่วมกับกรมการท่าอากาศยาน กองทัพบกในพื้นที่ลุ่มน้ำยม

งานขุดลอกคลอง ต.ชุมแสงสงเคราะห์ อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก
ขุดลอกคลองวังแม่น้ำ และคลองวังสามัคคี ระยะทาง 11.17 กม.
ปริมาณดินขุด 407,860 ลบ.ม. เชื่อมต่อแม่น้ำป่าสัก
เกิดประโยชน์ให้เกษตรกร 2,490 คน พื้นที่เกษตร 14,000 ไร่

ตัวอย่างการดำเนินงานร่วมกับกรมการท่าอากาศยาน กองทัพบกในพื้นที่ลุ่มน้ำป่าสัก

เกิดระบบเชื่อมต่อ กับแม่น้ำป่าสัก บรรเทาปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่ชุมชน
ประโยชน์ที่ได้รับ

- บรรเทาปัญหาน้ำท่วมขังและสำรองน้ำไว้ใช้ในหน้าแล้ง
- ปริมาณน้ำเพิ่มขึ้น 123,334 ลบ.ม. (ขุดลอกรวม 5 คลอง)
- เกษตรกร 1,500 คน
- พื้นที่การเกษตร 12,000 ไร่

ตัวอย่างการดำเนินงานในพื้นที่ลุ่มน้ำป่าสัก

ในการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาปัญหาน้ำท่วม ภัยแล้ง ร่วมกับกองทัพบก มูลนิธิอุทกพัฒนาฯ สนับสนุนการใช้ข้อมูล แผนที่ การมีส่วนร่วมระหว่างมูลนิธิฯ ภาคประชาชน ท้องถิ่น จังหวัด และภาครัฐ เพื่อปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างน้ำให้เหมาะสม และติดตามประเมินผล การทำงาน ชุมชนรู้จักพัฒนาโครงสร้างน้ำเดิมที่สอดคล้องตามสภาพภูมิลักษณ์ จนสามารถศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานการพึงตนเองทั้งในภาวะวิกฤตและภาวะปกติ ชุมชนจึงร่วมกันดำเนินงานเพื่อเสริมความมั่นคงด้านทรัพยากรน้ำ และการประกอบอาชีพ พัฒนาความเป็นอยู่ที่ดี

พล.ท. ปัจฉนพงศ์ ประภกันตณ เจ้ากรรมการทหารช่าง

ลักษณะของการทำงาน ก่อน – หลัง

การร่วมมือกับมูลนิธิอุทกพัฒนาฯ

การทำงานร่วมกับมูลนิธิอุทกพัฒนาฯ ถือเป็นก้าวสำคัญในการปรับรูปแบบและสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานโครงการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งน้ำของกองทัพบก ซึ่งเดิมสิ่งที่กองทัพบกและการการทหารช่างยึดถือเป็นแนวทางการปฏิบัติก็คือการปฏิบัติตามรูปแบบมาตรฐานการก่อสร้างที่กำหนดโดยหน่วยหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ แต่จากการร่วมมือกับมูลนิธิอุทกพัฒนาฯ เราได้รับความรู้ว่ารูปแบบการพัฒนาแหล่งน้ำของมูลนิธิฯ ที่เป็นการบริหารจัดการน้ำขุมชน ตามแนวทางพระราชดำริ เป็นสิ่งที่ง่าย ประหยัด ยั่งยืน เป็นประโยชน์และเข้ากันกับวิถีชีวิตของคนไทยมากที่สุด อีกทั้งยังมีความเหมาะสมสมกับลักษณะการดำเนินโครงการของหน่วยทหารช่างที่ส่วนใหญ่เป็นโครงการขนาดเล็ก งบประมาณไม่มาก และดำเนินการในพื้นที่ชนบทที่ห่างไกล

ประโยชน์ของการดำเนินการโครงการตามแนวทางพระราชดำริ

การดำเนินการโครงการตามแนวทางพระราชดำริ นอกจากจะเป็นความภาคภูมิใจอย่างยิ่งที่ได้แสดงความจริงกับดีและถวายงานแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแล้ว ทุกโครงการล้วนแต่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง สามารถยกระดับชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น อีกทั้งการดำเนินโครงการก็จะได้รับความร่วมมือด้วยใจจากประชาชน และหน่วยงานอื่นๆ ทุกหน่วยงานทำให้การดำเนินการได้ผลดี สามารถแก้ไขปัญหา หรือเสริมสร้างชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น บนพื้นฐานที่สำคัญ คือความพอเพียง และความยั่งยืนของโครงการ

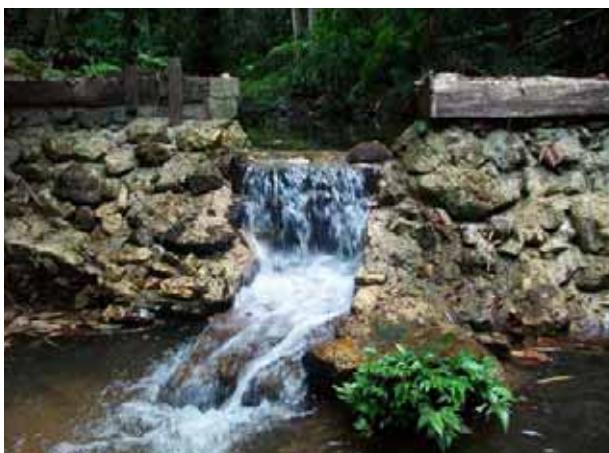
นายพันธ์ศักดิ์ บัวลอย

ผู้ประสานงานเครือข่ายชุมชน ในพื้นที่ลุ่มน้ำยม

จากการทำงานร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชน และชุมชนที่ผ่านมา ต่างมีแนวคิดเรื่องการจัดการน้ำ โดยให้ชุมชนเป็นคนจัดการเอง ตามความรู้ ตามภูมิปัญญาท้องถิ่น แต่ทั้งหมดก็ล้วนเป็นเพียง การถ่ายทอดจากคนในชุมชน และประชุมชุมชนบ้าน ที่สะท้อนผ่าน จินตนาการณ์ด้านการพัฒนา ที่ควบคู่ไปกับวิถีความเป็นอยู่ของชุมชน เท่านั้น การจัดการลุ่มน้ำในอดีตที่ผ่านมา โดยเฉพาะลุ่มน้ำยม หลายคนมองถึงปัญหา ตัวการ และต้นตอ คนในพื้นที่ 6 จังหวัด ที่แม่น้ำยมไหลผ่าน แต่ละจังหวัดต่างมีมุมมอง มีแนวคิดที่แตกต่างกันไป เราทะเลาะกัน เพราะคำตอบของเราไม่ตรงกัน เราไม่เคยพูดคุย เพื่อหาทางออกร่วมกัน เราต่างก็มีคำตอบของกันและกัน เรามองปัญหา เพียงเฉพาะจุดของแต่ละจังหวัด เราไม่เคยมองปัญหาอย่างเป็นระบบ

จนกระทั่งในปี 2555 คนในพื้นที่ลุ่มน้ำยมเริ่มหันมาพูดคุยกัน ซึ่งตลอดระยะเวลาเกือบ 2 ปีที่เราพูดคุยกัน เราเริ่มมองคำว่า ข้อเท็จจริง เราเริ่มใช้คำว่าวิทยาศาสตร์พูดกัน มันเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี ที่แต่ละกลุ่มเริ่มมีเหตุผล และหาทางออกร่วมกัน เราเริ่มพูดคำว่า ต้นน้ำ ปลายน้ำ ปลายน้ำ เราเริ่มมองปัญหาร่วมกัน และหาแนวทาง แก้ไขร่วมกัน โดยเฉพาะปัญหาเรื่องน้ำ เราต้องมองทั้งระบบ ตั้งแต่ จุดเริ่มต้นของสายน้ำจนถึงปลายของสายน้ำ เราเริ่มมองปัจจัยแวดล้อม รอบข้างที่มีผลต่อสายน้ำ ทั้งในเรื่อง ป่า วิถีการทำเกษตร การใช้ ประโยชน์ที่ดิน ทำให้วันนี้เรามีบทสรุปแนวทางพัฒนาลุ่มน้ำยม ร่วมกัน อาจจะไม่ส่ายหน้าหลายกันลุ่นที่ปฏิเสธการพัฒนา แต่การพัฒนา ที่เกิดจากภาคประชาชน ที่อ้างถึงข้อเท็จจริง มันมีคำตอบของเรา

นายรุ่งเรือง อุ่ยสวัสดิ์ ผู้ประสานงานเครือข่ายชุมชน ในพื้นที่ลุ่มน้ำปัตตานี

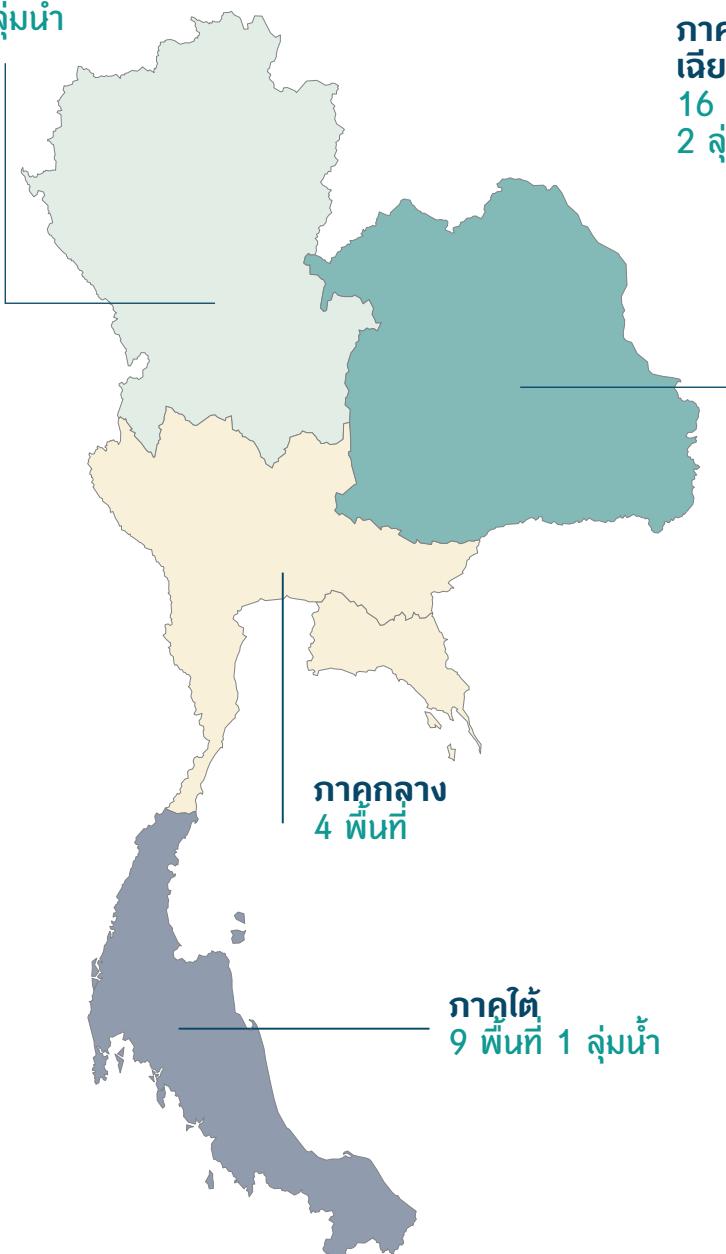
ปัญหาภัยแล้ง น้ำห่วงในพื้นที่ลุ่มน้ำปัตตานี เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นต่อเนื่องมาอย่างนาน นำมาซึ่งความเสียหายต่อชีวิต ทรัพยากรสินบ้านเรือน พื้นที่เกษตรกรรม ตลอดจนเศรษฐกิจในทุกระดับ ในการบริหารจัดการน้ำ ต้องมองภาพรวมทั้งลุ่มน้ำ เพื่อให้ทุกคนได้ประโยชน์อย่างเท่าเทียมกันทั้งปริมาณ และคุณภาพ โดยต้องมองไปทั่วครอบคลุมทุกด้าน ทั้งการใช้น้ำของน้ำ การใช้น้ำ การสร้างน้ำ การดูแลคุณภาพน้ำ โดยส่วนตัวมองว่าการบริหารจัดการจะต้องดูแลตั้งแต่พื้นที่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยพื้นที่ต้นน้ำ ถือว่ามีส่วนสำคัญที่สุด คนต้นน้ำต้องดูแลรักษาให้ดีทั้งคุณภาพป่า และคุณภาพน้ำ ส่วนการทำโครงสร้างได้ก็ตามเพื่อกีบสำรองน้ำ ในพื้นที่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ รูปแบบต้องเหมาะสมกับภูมิประเทศ สร้างแล้วมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสังคมน้อยที่สุด เพื่อป้องกันความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นในระหว่างคนใน สู่น้ำ

ทั้งนี้ สิ่งที่มุ่งเน้นธิอุทกพัฒนาฯ ให้ได้แก่ “ปัญญา” ให้กับคนในลุ่มน้ำปัตตานีต้องรู้จักวางแผนการใช้น้ำให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า รู้จักประมาณการ รู้สัมрутติ โดยเฉพาะน้ำต้นทุนและปริมาณน้ำที่ต้องใช้ นอกจากนี้จะต้องรู้จักดูแลรักษาคุณภาพน้ำ และปริมาณน้ำ ตลอดลำน้ำ โดยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการดำรงชีวิต อาทิ การลดการใช้สารเคมีในแปลงเกษตรปรับเปลี่ยนมาทำเกษตรอินทรีย์ ทำงานเกษตร แทนการปลูกพืชเชิงเดียว ปลูกไม่เสริม เพื่อป้องกันการพังทลาย การกัดเซาะตลิ่งปรับปรุงคุณภาพน้ำทั้ง แลและกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธี ซึ่งที่กล่าวมาทั้งหมด ทุกคนในลุ่มน้ำสามารถดำเนินการโดยริมแม่น้ำ ตนเอง (พื้นตนเอง) โดยไม่รุกคาย หรือหวังเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐเป็นผู้จัดการเพียงฝ่ายเดียว เพราะหากทุกภาคส่วนในสังคมให้ความร่วมมือ และทำหน้าที่ของแต่ละคน แต่ละองค์กรให้เต็มที่ ผลก็จะเป็นที่ประจักษ์เรื่อยๆ ขึ้น

สรุปผลการดำเนินงานที่สำคัญของมูลนิธิอุทกพัฒนาฯ คือ การจัดการทรัพยากร่น้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริ แต่เดิมมี 50 ชุมชน ปัจจุบันเพิ่มขึ้นเป็น 236 ชุมชน รายภูรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กว่า 2,800 คน เกิดเครือข่ายเยาวชน 54 กลุ่ม เกิดพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติ จัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ 2 แห่ง ได้แก่ วังบัวแดง ตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย และบ้านศาลาดิน ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

ดำเนินงานด้านวนเกษตร จำนวน 9 แห่ง ในพื้นที่ 350 ไร่ 491 ครัวเรือน ทำเกษตรเสริมในพื้นที่ป่า ปลูกไม้ท้องถิ่นและไม้

ภาคเหนือ 21 พื้นที่ 3 ลุ่มน้ำ

จาก 50 ชุมชน ในปี 2555 ขยายผลเครือข่ายชุมชนได้ 236 ชุมชน

เศรษฐกิจ เพิ่มอาหารและเพิ่มรายได้ และด้านทฤษฎีใหม่ จำนวน 32 แห่ง ในพื้นที่ 1,068 ไร่ 129 ครัวเรือน จัดรูปที่ดินจัดการน้ำอย่างเหมาะสม กับพื้นที่สร้างความมั่นคงเรื่องอาหาร สามารถเพิ่มรายได้เฉลี่ยสำหรับชุมชนวนเกษตรปีละ ประมาณ 3,600 บาทต่อครัวเรือน และทฤษฎีใหม่ปีละประมาณ 16,700 บาทต่อครัวเรือน

นอกจากนี้ ได้พัฒนาโครงสร้างน้ำเพื่อบรรเทาปัญหาอุทกภัยเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ 2.31 ล้านลูกบาศก์เมตร ในพื้นที่ 143,147 ไร่ 19,370 ครัวเรือน และสามารถเพิ่มผลผลิต คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยปีละ 6,000 บาทต่อไร่

ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ 16 พื้นที่ 2 ลุ่มน้ำ

สรุปผลการดำเนินงาน

เกิดคน ความรู้ และเครือข่าย

- เผยแพร่และแลกเปลี่ยนความรู้ในพื้นที่ 4 ภาค ผู้เข้าร่วม 2,823 คน
- เครือข่ายเยาวชน 54 กลุ่ม
- เครือข่ายชุมชน 50 ชุมชน ขยายผลได้ 236 ชุมชน
- พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติฯ 2 พื้นที่
- สื่อสิ่งพิมพ์การจัดการทรัพยากร่น้ำชุมชน 2 เล่ม

ลดอุทกภัย

- บรรเทาปัญหาน้ำท่วมน้ำแล้ง 19,370 ครัวเรือน 143,147 ไร่
- ลดค่าซ่อมความเสียหายของภาครัฐกรณีพื้นที่การเกษตร เสียหายจากการน้ำท่วม 1,113 บาท/ไร่ *
- พื้นที่กักเก็บน้ำเพิ่มขึ้น 2.31 ล้านลบ.ม.

เพิ่มรายได้

- วนเกษตร 491 ครัวเรือน รายได้เพิ่มขึ้น 3,595 บาท/ครัวเรือน/ปี
- ทฤษฎีใหม่ 129 ครัวเรือน รายได้เพิ่มขึ้น 16,693 บาท/ครัวเรือน/ปี
- พัฒนาโครงสร้างน้ำ ช่วยเพิ่มผลผลิต คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ย 6,000 บาท/ไร่/ปี

* ข้อมูลจาก กรมฯ และอัตราการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตร ผู้ประสบภัยพืบตีกรรณีอุบัติเหตุ ในปี 2556 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พื้นที่นาข้าวได้รับเงินชดเชย ไร่ละ 1,113 บาท

4 รายงานการเงิน รายงานของผู้สอบบัญชี รับอนุญาต

เสนอ คณะกรรมการของมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินของมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 งบรายได้และค่าใช้จ่ายและงบแสดงการเปลี่ยนแปลงของเงินกองทุน สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน รวมถึงสรุปนโยบาย การบัญชีที่สำคัญ และกำกับดูแลงบการเงินของมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2555 ที่นำมาแสดงเปรียบเทียบ ตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีชื่อ ซึ่งได้แสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข ตามรายงานลงวันที่ 18 เมษายน 2556

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำ และการนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทรยศ หรือข้อผิดพลาดได้

ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่อองค์การเงินดังกล่าว จากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตาม
ตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ รวมถึงวางแผน และปฏิบัติตาม
ตรวจสอบเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

การตรวจสอบถึงการใช้วิธีการตรวจสอบเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีเกี่ยวกับจำนวนเงิน และการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน วิธีการตรวจสอบที่เลือกใช้ขึ้นอยู่กับคุลpinิจของผู้สอบบัญชี ซึ่งรวมถึงการประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญของการเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ใน การประเมินความเสี่ยงดังกล่าว ผู้สอบบัญชีพิจารณาควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและการนำเสนองบการเงินโดยถูกต้องตามที่ควรของกิจการ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัดถูกประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อประสิทธิผลของการควบคุมภายในกิจการ การตรวจสอบรวมถึงการประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีที่จัดทำขึ้นโดยผู้บริหารรวมทั้งการประเมินการนำเสนองบการเงินโดยรวม

ข้าพเจ้าเขื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอ และเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าเห็นว่า งบการเงินข้างต้นแสดงฐานะการเงินของมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 และผลการดำเนินงาน สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

missouri

(นางเพชรรัตน์ นนทิสกุล)
ผู้สcolaปาฐีรักษาคุณภาระเลขที่บ้าน 3450

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 และ 2555

สินทรัพย์	หมายเหตุ	ปี 2556	ปี 2555
สินทรัพย์หมุนเวียน		(หน่วย : บาท)	
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	4	35,453,586.18	33,821,775.09
เงินลงทุนชั่วคราว	5	59,500,000.00	80,000,000.00
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	6	348,772.54	952,863.01
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		95,302,358.72	114,774,638.10
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
เงินลงทุนระยะยาวอื่น	7	40,000,000.00	-
อุปกรณ์	8	305,115.61	235,702.81
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	9	35,236.55	44,897.32
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		40,340,352.16	280,600.13
รวมสินทรัพย์		135,642,710.88	115,055,238.23

หนี้สินและเงินกองทุน	หมายเหตุ	ปี 2556	ปี 2555
หนี้สินหมุนเวียน			
รายได้รับล่วงหน้า - เงินบริจาค		7,016,190.10	-
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	10	3,918.90	112,736.46
รวมหนี้สินหมุนเวียน		7,020,109.00	112,736.46
เงินกองทุน			
ทุน			
ทุนเริ่มแรก	11	84,000,000.00	84,000,000.00
รวมทุน		84,000,000.00	84,000,000.00
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม			
ยอดคงเหลือต้นงวด		30,942,501.77	-
บวก รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่าย		13,680,100.11	30,942,501.77
ยอดคงเหลือปลายงวด		44,622,601.88	30,942,501.77
รวมเงินกองทุน		128,622,601.88	114,942,501.77
รวมหนี้สินและเงินกองทุน		135,642,710.88	115,055,238.23

הנה מכם גור

รายงานผู้บริจาค

ผู้บริจาคในนามบุคคล ปี 2555

นาม ผู้บริจาค	จำนวนเงิน (บาท)
มีนาคม	
Mrs. Rochelle M. Powtong	5,000.00
คุณนิธิพนธ์ ไถyanรักษ์	5,000.00
เมษายน	
พลเรือเอก มล.อัศนี และท่านผู้หญิงราพร ปราโมช ณ อุดรธานี	6,000.00
คุณชูรี เข็วโพธิ์	1,000.00
คุณบาร์ณี ดุลยจินดา	4,000.00
คุณภูติ มะโนทัย	3,000.00
คุณกัชชาตา มะโนทัย	3,000.00
คุณสกัญญา ยามสสเลียร	1,100.00
พฤษภาคม	
คุณธิติพร พรหมประไพ	1,000.00
คุณกัณิณ ภูยานันท์	100,000.00
คุณศรีประไพ พรหมประไพ	10,000.00
คุณกัญจนา ชื่นสุวรรณ	1,000.00
คุณอัญชลี พรหมประไพ	1,000.00
คุณอัครพล ศรีพงศ์ภัต	1,000.00
คุณอรุณ พริญารัตน์	500.00
คุณสุกัญญา ธนาศักดิ์เจริญ	1,000.00
คุณพรพจน์ แซ่ใจ	3,000.00
คุณบัญญา บัวเนม	1,000.00
คุณภรณี อัตตะภรณี	500.00
คุณเดียงซง แซ่เอี้ย และบุตรสาว	2,700.00
พระครูพุทธิสารสุนทร	4,000.00
พ.ต.อ.คุณแพทย์วัชรินทร์ พิภพมงคล	1,000.00
ผศ.บังอร เสตตนท์	1,000.00
คุณลักษณ์-คุณชานนท์ ยังถาวร	10,000.00
คุณอภิภารต โชคิกเสถียร	3,000.00
คุณหาญยุทธ สรไกรภิทกุล	1,000.00
คุณจิรภานา ทรัพย์ทวีชัยกุล	2,000.00
คุณสมัพนธ์ คำ ณ พัฒน์	1,000.00
คุณแก้วใจ นาคสกุล	1,000.00
คุณปริม จิตธุรกิจ	1,000.00
คุณนิลวรรณ แก้วธรรมมนูกุล	3,000.00
คุณวรมน จุฬาวัฒนาล	2,000.00
คุณธงชัย วาจาพัฒนา	2,000.00
คุณสมลักษณ์ ทินมณี	3,000.00

นาม ผู้บริจาค	จำนวนเงิน (บาท)
คุณพิชญ์ภานต์ ศรีเอนกราชา	1,000.00
คุณสุทธิวิภา จิรายุพัฒน์	1,000.00
คุณปรียาศิริ ประภาสโนบล	2,000.00
คุณเจนจิรา นวนงค์กุล	3,000.00
คุณพิสุฐ-คุณสุปราณี สังขะเวส	200,000.00
คุณชูรี ชนม์มนวัฒน์	3,000.00
คุณปิยะบุษย์ อภินัยนรักต์	100,000.00
มิถุนายน	
อาจารย์สมพงษ์ - อาจารย์เพญศรี พูลสวัสดิ์	1,000.00
อาจารย์ลล老子 ฉุตigr	1,000.00
พล.อ.ท.จุรินทร์ พักตรานนท์	1,000.00
คุณประดิษฐ์ อภินัยนรักต์	3,000.00
คุณพัชนี เจริญยิ่ง	500.00
อาจารย์อุทุมพร ตรีครุฑพันธุ์	500.00
อาจารย์จารุสกร เล็กตระกูล	200.00
คุณหลงอริษา วงศารojน์	100.00
คุณบัวใจ ทาระพรอม	100.00
อาจารย์ลดาลักษณ์ วาสิกศิริ	50.00
ด.ช.อภิวิชญ์ อภินัยนรักต์	50.00
อาจารย์บันพิชา ลิขสิทธิ์	200.00
คุณศรีประไพ พรหมประไพ	1,000.00
คุณสุภาพ ทิพย์ทัศน์	3,000.00
คุณพพล แพ่งเกษร (กวัยเตี้ยว่าเรื่องอนุสาวรีย์)	2,000.00
คุณศรีเพญ แจ้งเจนกิจ	1,000.00
คุณพิพัฒน์ วงศิริยะกุล	840,000.00
คุณทนตตา ไวยรัตน์	100,000.00
คุณพิมพ์รada จันทร์สุริยา	20,000.00
คุณสุพล บุญยเกียรติ	10,000.00
คุณสมชาติ สุวรรณชาตรี	10,000.00
คุณสุนทร แก้วจนัย	10,000.00
คุณสติตย์ ห่อเพ็ชร์	10,000.00
คุณชิดชัย สุวรรณชาตรี	10,000.00
คุณนันต์ สุวรรณชาตรี	5,000.00
คุณปรายอม ทองขาว	5,000.00
คุณบรรจง ช่วยชู	10,000.00
กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน โดยคุณสุนิ บุญประการ	6,350.00
คุณราชอาทิ บุญยะรัตน์	10,000.00
คุณทศพล-คุณภัทรมน เพ็งส้ม	10,000.00

นาม ผู้บริจาคม	จำนวนเงิน (บาท)	นาม ผู้บริจาคม	จำนวนเงิน (บาท)
คุณพรนภา เอี่ยมลือ	1,000.00	คุณจิระ กิตตินันทพงศ์	20,000.00
คุณภาณุ อัตตนาถวงศ์	500.00	คุณสมร ศศิธร	40,000.00
คุณอรพินทร์ แก้วประจำ	500.00	คุณกัญญา หนูวิลัย	5,000.00
คุณอัญชลี บุนนาค	5,000.00	คุณเพียง งามนุสันธิกิจ	5,000.00
คุณนันทนna ศิริวิโน	10,000.00	คุณต่อศักดิ์ กาญจนรุจิ	10,000.00
คุณบุญชัย โชคเรืองประเสริฐ	20,000.00	คุณสุจัง แซลีม	10,000.00
คุณภาสกร ลีลาภถุชัย	12,575.00	คุณระเบียบ ฐานิสโตร	5,000.00
คุณพรชัย ขอพร	5,000.00	คุณราชนินทร์ ธนาพันธุ์พาณิชย์	5,000.00
คุณอัศวนี ไتلังคะ	20,000.00	คุณณัฐมา แซ่เตียว	20,000.00
กรกฎาคม			
คุณอัญชลี บุนนาค	5,000.00	คุณเชษฐ์เชื้อ ภัทรรูนานพัฒน์	20,000.00
คุณสมนึก วรทิเวทรัพย์	1,000.00	คุณอมรรัตน์ เมธาวัชรวงศ์	30,000.00
คุณศรีประไพ พรหมประไพ	1,000.00	คุณวรรณะ เด่นศรีเสริงกุล	3,000.00
คุณอนันต์ ตันรุวนิตรัย	10,000.00	คุณศรีประไพ พรหมประไพ	1,000.00
คุณภัทร์วัลลี หัวนมีนาศ	5,000.00	คุณสุริมนตร์ เชิดชูตระกูลศักดิ์	500.00
คุณชาติติกழญ์ ชาษีศรีโพบูลย์	30,000.00	กันยายน	
คุณรุ่งนภา เสศสำราญเริงรมย์	10,000.00	คุณสุริมนตร์ เชิดชูตระกูลศักดิ์	1,000.00
คุณสุทัศน์ เรืองมานะมงคล	500,000.00	คุณกล้าตี คันธ์อัชตี	10,000.00
คุณรังสรรค์ ธรรมมณีวงศ์	10,000.00	คุณจิน ตรีรัตนพันธ์	100.00
คุณผุดตี ปราชญาณิช	100,000.00	คุณประเสริฐ หลิวผลวนิชย์	1,000.00
คุณใส่ จิตราณุเคราะห์	10,000.00	คุณสมิตรา จิ瑙วงศ์อมร	1,000.00
คุณวันชัย มโนสุทธิ	50,000.00	ตุลาคม	
คุณศรีพร สุทธิพงศ์	50,000.00	คุณอุรை-เจียมจิตต์ สุวรรณรัตน์	10,000.00
คุณสุทธิ์ อ่องมณี	10,000.00	คุณจินตนา จันทร์รักษा	2,199.00
คุณนัทธมน อิศราธรรม	20,000.00	คุณศรีประไพ พรหมประไพ	1,100.00
คุณพิชัย ฉันทวีระชาติ	10,000.00	คุณศรีประไพ พรหมประไพ	1,000.00
คุณประชา ขำนาณกิจโภคล	20,000.00	พฤศจิกายน	
ดร. พันธุ์ณภัทร์ เศวตภานุวงศ์	200.00	คุณ สิริมนตร์ เชิดชูตระกูลศักดิ์	1,000.00
คุณสุนทรี กาญจนภิญโญวงศ์	3,000.00	คุณอารียา ชัยเนตร	10,000.00
Khun Somluk Krishnamara	10,000.00	คุณบุหงา ปรารามณ์	5,000.00
คุณเพ็ญมล พานิชภักดี	10,000.00	คุณปร่างศิริ ตันติการณ์	10,000.00
คุณดนัยน์ พายิชภักดี	2,000.00	ธันวาคม	
Mr. Timo Tiivola	35,000.00	คุณอวนนท์ วงศ์กิติรักษ์	6,500.00
คุณชาติมา มหาทิชกุล	500.00	คุณพรเพญ อินทร์พิมพ์	846.00
สิงหาคม			
คุณศรีประไพ พรหมประไพ	1,000.00	คุณธันยารช์ ยอดแปลน	846.00
น.ส. กนกนาฎี โลณะปาลวงศ์	4,000.00	คุณนราธิศ คชสวัสดิ์	846.00
คุณตะติยะ ซอสโตถิกุล	5,000.00	คุณนิรากานต์ เอื้อจั่งสวัสดิ์	846.00
คุณสมศักดิ์ สุทธิสุนทรินทร์	400,000.00	คุณปัทมา ภู่พัฒน์	5,000.00
คุณอายุสเมร์ กฤษณามะ	10,000.00		
คุณกานต์ธีรา โสภณปาล	500.00		
คุณชนิตรนันท์ เทียนงามสัจ	4,075.00		
คุณถาวร เรืองวรุณวัฒนา	90,000.00		
คุณอนันต์ พฤกษาณุศักดิ์	75,000.00		
พระครูปุณณศิริวัฒน์ เจ้าอาวาสวัดสันติวรคุณ	30,000.00		
คุณสมิตรา ลีวัฒน์โชคตินันท์	20,000.00		
คุณธนавาส นำทองมงคล	40,000.00		
คุณอุเทน บุญสมสุข	5,000.00		

ผู้บริจาคในนาม นิติบุคคล ปี 2555

ผู้บริจาคม	จำนวนเงิน (บาท)
ชมรมผู้ประกอบการสถานบันเทิงเมืองพัทยา	1,234,567.00
มีนาคม	
เทศบาลนครสมุทรสาคร	6,691.00
เมษายน	
สำนักปฏิบัติธรรมนันทกาวุธ	1,000.00
พฤษภาคม	
หลวงปู่พุทธอิสระ วัดอ้อน้อย จ.นครปฐม	820,000.00
มูลนิธิรักษ์เคี้ยวป่อเต็กเชี่ยงตึ้ง	10,000,000.00
บริษัท อาเน่ รัน จำกัด	12,000.00
บริษัท ยูเนี่ยน เจ พลัส (ไทยแลนด์) จำกัด	20,000.00
บริษัท อินโนเวชั่นไทร์ จำกัด	60,000.00
มิถุนายน	
บริษัท ออคेसตร้า เอ็นเตอร์เทนเม้นท์ จำกัด	20,000.00
บริษัท สหเมสค์อตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	1,000,000.00
บริษัท พีเพล พลารยา จำกัด	30,000.00
ชมรม おす. โดย คุณพจน์ ทิพย์มณี	10,000.00
Blum Production Metrology Pte Ltd	355,767.46
กรกฎาคม	
บริษัท ไอ-ไดเร็คท์ อินชัวรันส์ บรอกเกอร์ จำกัด	100,000.00
บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน)	8,400,000.00
ร้าน Drink & Dream	1,300.00
บริษัท งานคู่ปฏิพิธร์ จำกัด	17,300.00
สิงหาคม	
ร้าน Nina & Risa Shop	4,000.00
ชมรม おす. สาขาเดา	5,000.00
ดำเนศุลการปัดังเบซาร์	20,000.00
สำนักงานสรรพากรอำเภอเดา	10,000.00
สำนักงานที่ดิน จังหวัดสงขลา สาขาเดา	20,000.00
ชมรมผู้สูงอายุ (ไทรเก็ป) สาขาเดา	12,000.00
บริษัท พริเมี่ยมวิวัล จำกัด	50,000.00
กันยายน	
กองทุนเพื่อร่วมโลก (บริษัท JSL Global Media)	678,175.75
บริษัท โตซิบा ไทยแลนด์ จำกัด	13,000.00
พฤศจิกายน	
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	1,000,000.00
CLUB 21 (THAILAND) CO.,LTD	73,000.00
ธันวาคม	
บริษัท ดีเซกโน่ จำกัด	10,856.00
ห้างหันส่วนจำกัด วิริยะพานิชเครหะภันฑ์	7,000.00

ជ្រើសរើសប្រធានាណាព បុគ្គល ឆ្នាំ 2556

ผู้บริจาค	จำนวนเงิน (บาท)
พ.อ. ประยุทธ เมฆวิชัย	13,000.00
คุณสาวนีย์ เหนี่ยวพิพัฒน์	10,000.00
คุณศิรินทิพย์ อัจฉริยะชจร	10,000.00
คุณสมบูรณ์ อุรานุกูล	10,000.00
คุณเบญจวรรณ ศรีสุทธิสถาด	10,000.00
คุณกิริชมา เหล่าวิวัฒน์วงศ์	10,000.00
คุณรติรัตน์ เหล่าวิวัฒน์วงศ์	10,000.00
คุณสุพิน ยุทธนาวรารภรณ์	3,000.00
เมษายน	
คุณวาสนา ฉั่งชนะ	500.00
คุณครีปะໄພ พรหมประไพ	1,000.00
พฤษภาคม	
คุณเจนจิรา นามมงคลกุล	5,000.00
คุณวันเพ็ญ สุ่งศ์ธรรม	2,000.00
คุณพิมล สุ่งศ์ธรรม	2,000.00
คุณศิริ สุ่งศ์ธรรม	3,000.00
คุณครีปะໄພ พรหมประไพ	1,000.00
คุณนรากร จุลรักษा	10,300.00
คุณวันชัย ชาดาถลิพย์	20,000.00
มิถุนายน	
คุณครีปะໄພ พรหมประไพ	1,000.00
คุณสุбин พงศ์พันธุ์มีสุข	5,000.00
คุณวันชัย ศิริเรืองสกุล	2,000.00
คุณศรีสุวรรณ ปรุงสุวรรณวงศ์	1,000.00
คุณประเทือง สามสุวรรณ	7,000.00
คุณประยิพรรณ แ่อ้วพิพัฒน์	1,000.00
คุณบุวงา ปรารามก	10,000.00
กรกฎาคม	
คุณครีปะໄພ พรหมประไพ	1,100.00
จากการประมูลขายเสื้อกิจกรรมที่บุรีรัมย์ ร่วมกับ อาสาสมัครพลังบวก และผู้บริจากที่งานน้ำที่เชียงใหม่	5,705.00
คุณวัชรันนท์ สะตนะ	300.00
คุณขวัญกุทัย พันธสุข	200.00
สิงหาคม	
คุณครีปะໄພ พรหมประไพ	1,000.00
คุณอัสยาพร อารีย์โชคิ	500.00
คุณอ้วนบัวย แซ่ชัว	500.00
คุณครีปะໄພ พรหมประไพ	1,000.00
กันยายน	
คุณอัสยาพร อารีย์โชคิ	500.00
ตุลาคม	
คุณครีปะໄພ พรหมประไพ	1,000.00
คุณมาโนช ลีโภมลักษย	200,000.00
คุณครีปะໄພ พรหมประไพ	1,000.00
พฤษศจิกายน	
คุณครีปะໄພ พรหมประไพ	1,000.00

ผู้บริจาค	จำนวนเงิน (บาท)
ธันวาคม	
คุณเบญจมาศ บัวเหม	1,000.00
คุณอนวารณ พฤฒิวรรณท์	10,000.00
คุณบุวงา ปรารามก	5,000.00

ผู้บริจาคในนาม นิติบุคคล ปี 2556

ผู้บริจาค	จำนวนเงิน (บาท)
กุมภาพันธ์	
บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน)	1,000,000.00
บริษัท โคคา-โคลา (ประเทศไทย) จำกัด	5,200,000.00
สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน)	3,442,649.00
มีนาคม	
บริษัท เฟอร์เทคแอนด์อีซิบิท จำกัด	45,220.00
มูลนิธิถ้ำกระบogok	1,000,000.00
หจก.ลีดเดอร์ อินดัสทรีส์	100,000.00
บริษัท สยามอาร์ตเซรามิก จำกัด	100,000.00
บริษัท ทอปคอน จำกัด	20,000.00
พฤษภาคม	
สมาคมนิสิตเก่าสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	300,000.00
มิถุนายน	
TOYOTA MOTOR THAILAND CO.,LTD	1,000,000.00
กันยายน	
บริษัท โคคา-โคลา (ประเทศไทย) จำกัด	600,000.00
พฤษจิกายน	
ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) *	1,000,000.00
บริษัท กринสปอร์ต จำกัด	4,000,000.00
ธันวาคม	
The Coca-Cola Foundation Thailand *	2,000,000.00
สมาคมแห่งสถาบันพระปกเกล้า	4,000,000.00
The Coca-Cola Foundation *	4,016,190.00

* เป็นการบริจาคเพื่อการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2557 7,016,190.00

ស្រុបខ្មោចទេន

ໃໝ່ລາວພຣະຮາຊທານແລ້ວລົມ ຄູກາພື້ນເມື່ອ

ให้ทุนศิษย์หน่วยงบ 84 ล. เพื่อจัดการทรัพยากรั่ว สนนก. ที่เป็นม้าในเทา เป็น 54

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระ-
ราชทานทุนทรัพย์ จำนวน 84
ล้านบาท ตั้ง ★ มีต่อหน้า 17

ໄທຍຮັດ ອັບກໍ 19817 ວັນອັງຄາກໍ 24 ເມສາຍນ 2555

ເປັນສຸດສັບດາກ
ລັບຖ້ວນ 1042 ວັນຄຸງທີ 28 -
ວັນພຸກສັບຕົກ 24 ພຸດຍາມ 2555

‘สุเมธ ตันติเวชกุล’ ปฐมนิเทศ ‘มูลนิธิอุทกพัฒนา’

<< เนชั่นสุดสัปดาห์ ฉบับที่ 1040
วันศุกร์ที่ 4 - วันพฤหัสบดีที่
10 พฤษภาคม 2555

เปิดตัวมูลนิธิ อุทกพัฒนาฯ เน้นคนรู้จักแก้

มูลนิธิอุทกพัฒนาฯ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เปิด
ตัวอย่างเป็นทางการแล้ว “สุเมธ” เมย พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระวังมาก ★ มีต่อหน้า 15

ไทยรัฐ ฉบับที่ 20028 วันพุธที่ 21 พฤษภาคม 2555 ^

เครือข่าย 6 จังหวัดเปิดแผนจัดการ‘ลุ่มน้ำยม’ส่งตรงถึงมีนายกฯ

ที่ผ่านมา รัฐบาล
เคยชินกับคำว่า
ให้ชาวบ้านมีส่วนร่วม
แต่วันนี้ทุกอย่าง
ได้เปลี่ยนไป
ชาวบ้านต้องนำ
โดยที่มีหน่วยราชการ
เข้าไปมีส่วนร่วม

› สุเมธ ตันติเวชกุล

แนวทางการจัดการลุ่มน้ำยม โดยภาคประชาชน เกิดขึ้นครั้งแรกจากการรวมตัวของเครือข่าย ชาวบ้านลุ่มน้ำยม ผู้แทนจากภาคประชาชน ผู้นำท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐในท้องถิ่น องค์กรบริหารส่วนจังหวัด องค์กรบริหารส่วน ตำบลใน 19 พื้นที่ 6 จังหวัด ที่ได้รับผลกระทบ จากเหตุการณ์น้ำท่วมรุนแรงในปี 2554 ตั้งแต่ จ.พะเยา จ.แพร่ จ.พิจิตร จ.พิษณุโลก จ.สุโขทัย และ จ.นครสวรรค์ จนนำมาสู่การพูดคุยเพื่อ หารือถึงทางออกของปัญหา ตลอดจนวางแผน ทางการพัฒนาลุ่มน้ำยมทั่วระบบ

นายสุเมธ ตันติเวชกุล ประธานมูลนิธิอุทกพัฒนา ในฐานะประธานการประชุมหารือ แนวทางการพัฒนาลุ่มน้ำยม บอกว่า ตลอดเวลา 1 ปีที่ผ่านมา ข้อสรุปที่ได้จากการประชุมร่วม กันมาจนถึงครั้งที่ 8 เนื่องเห็นแนวทางในการ จัดการน้ำที่เกิดจากขับเคลื่อนโดยภาคประชาชน

ที่แท้จริง มูลนิธิอุทกพัฒนา และสถาบัน สารสนเทศทรัพยากรดินและการเกษตร (สสนก.) เข้าทำหน้าที่เสริมด้านวิชาการ และทางกองทัพ ที่สนับสนุนในทางปฏิบัติ

นายสุเมธอธิบายว่า แนวทางพัฒนาเพื่อ แก้ปัญหาลุ่มน้ำยมถั่งกล่าว เป็นการเชื่อมโยง ทั้งระบบ ตั้งแต่ลุ่มน้ำยมตอนบน ตอนกลาง ถึง ตอนล่าง โดยพื้นที่ลุ่มน้ำยมตอนบนและตอน กลางจะเน้นการแก้ปัญหาร่องป่า และโครงการ พัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลาง เพื่อแก้ปัญหาน้ำยม ในฤดูแล้ง ส่วนพื้นที่ลุ่มน้ำยมตอนล่าง จะเน้นเรื่อง การเก็บกัก การระบายน้ำและการจัดระเบียบน้ำ เพื่อแก้ปัญหาน้ำทลaku พร้อมกับการพัฒนา แม่น้ำยมควบคู่กันไป

ในอีกด้านหนึ่ง ให้ความไม่เข้าใจระหว่างชาวบ้าน และภาครัฐ ทำให้เกิดการขัดแย้งจนยากที่จะ หาข้อยุติ และไม่ได้ประโยชน์ ซึ่งแนวทางที่ ถูกต้องตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ พระราชทานไว้ คือเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ซึ่งวันนี้เราได้ทำสำเร็จ โดยที่ชาวบ้านนำ รัฐ สนับสนุน ศูนย์ทุกคนได้ประโยชน์สูงสุดร่วมกัน

แนวทางที่จัดการน้ำภาคประชาชนฉบับนี้ ชี้ให้เห็นว่า การแก้ปัญหาลุ่มน้ำยมอาจไม่จำเป็น ต้องลงทุนลึกลงสนับล้าน สร้างฟลัตเตอร์ เช่นเดียว งบประมาณที่ใช้จะอยู่ระหว่าง 2 หมื่นล้าน แต่ การแก้ปัญหาจะต้องเดินหน้าไปพร้อมกับการ จัดระเบียบใหม่ โดยมีตัวแทนจากพื้นที่ร่วม ประสานงานให้โครงการเดินหน้าต่อ

คบ ‘สุโขทัย’ จัดกิจกรรมชุมชนเตือนภัย

ถ้าจังหวัดมีศักยภาพในการจัดการน้ำท่วมขนาดเล็ก จะไม่เกิดน้ำท่วมใหญ่

<< กรุงเทพธุรกิจ ฉบับที่ 27
วันพุธที่ 1 สิงหาคม 2556

หลังจากเหตุการณ์อุทกภัยปี 2554 การวางแผนพัฒนาแหล่งน้ำเริ่มมีความชัดเจนมากขึ้น ด้วยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบไม่ว่าจะเป็น กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงมหาดไทย รวมถึงองค์กรปกครอง ระดับตำบลที่เข้ามามีส่วนร่วม โดยวันนี้ชาวบ้าน มีข้อมูลอยู่ในมือ และสามารถวิเคราะห์พื้นที่ ของตนเองได้จากแผนที่ภาคต่างดาวเทียม GPS และ GIS

นนร. มนิธย์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย บอกว่า หน้าฝนนานที่หลอกมาจากการที่ออกเขา ดงยาง รอยต่อจังหวัดแพร่ มาถึงตอนบนของ จังหวัดสุโขทัย ซึ่งเป็นพื้นที่รับกุ่มไหลเข้าท่วม พื้นที่นาของเกษตรกร ได้รับความเสียหาย ในขณะที่ที่หน้าแล้ง กับแล้งมากจนไม่สามารถปลูกพืชเสริมได้

“คนสุโขทัย ตัดสินใจแก้วิกฤติน้ำด้วย การค้นหาพื้นที่ที่ไม่มีการใช้ประโยชน์ และ เหมาะสมที่จะทำแก้ไขหรือเบี่ยงน้ำ สร้างสรรค์ พ่วง จากราชแผนที่ดาวเทียม และพื้นฟ้าคล้อง เดินที่ขาดการบำรุงรักษา ให้พร้อมใช้งานอีก ครั้ง เพื่อช่วยเหลือสู่เขตเมือง ที่ยังคงมีสภาพ เป็นคอขาด”

งานบุคลอกและชุดบ่อน้ำ ดำเนินงานองอ้อ เป็นหนึ่งในแนวทางการแก้ปัญหาคุณภาพของ คนในพื้นที่ที่ได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิ อุทกพัฒนา ซึ่งเดินหน้าโครงการบริหารจัดการ

น้ำคุณน้ำดี ในพื้นที่ 8 จังหวัด โดยมีเป้าหมาย เพื่อเก็บน้ำสำรองไว้ในพื้นที่ และแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำเนื่อจากภัยแล้งมาถึง

ด้าน สุนิตรา ศรีสมบัติ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย บอกว่าสุโขทัยมีปัญหาเรื่องเส้นทาง ระบายน้ำที่ค่อยๆ แคบลง และมีลักษณะเหวอ่อน กรวຍ ทางแก้ต้องทำทางระบายน้ำให้ได้มากที่สุด คุณลักษณะที่เมืองยังกว่า 50 สาย ที่เชื่อมลำน้ำ ยอม ต้องบุคลอกส่วนที่ดีนั้นเขิน เพื่อเปิดให้น้ำสามารถเดินทางได้อย่างรวดเร็ว

“ต้องมีแก้มลิงให้มากที่สุด เพื่อรับน้ำจากคุณน้ำดี ในกรณีที่น้ำหลาก และในช่วงหน้าแล้งก็สามารถนำน้ำไปใช้ประโยชน์ได้ตาม เกษตรกร” ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัยกล่าว และว่าในบางหมู่บ้านต้องยอมปรับเปลี่ยนอาชีพ จากเกษตรกร มาทำประมงในหนองน้ำชั่วคราว เพื่อเปลี่ยนวิถีเป็นโอกาส สร้างรายได้ให้กับครอบครัว

ทั้งนี้ ข้อมูลที่เมืองยังช่วยให้จังหวัดสุโขทัยสามารถวางแผนจัดการน้ำได้ทั้งในภาวะปกติ และภาวะวิกฤตตลอดจนวางแผนรับมือกับน้ำฝนที่กำลังจะมาถึง การที่จังหวัดมีข้อมูลจะช่วยทำให้น้ำไม่เข้า น้ำที่จะเข้ามาในจังหวัดมีปริมาณมากน้อยแค่ไหน ทั้งน้ำฝน น้ำหลากจากแพร่ ซึ่งสามารถวัดได้ และพยากรณ์ต่อไปนี้ได้อย่างแม่นยำ 3-7 วัน รวมถึงสังไห์ปีต-ปีด ประตระษายน้ำ ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาน้ำท่วมน้ำแล้งของจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2มูลนิธิผนึกพลังหนุน ‘ชุมชนแห่งการเรียนรู้’

**รายงาน
พิเศษ**

มติชน ฉบับที่ 13030 >>
วันพุธที่ 13 พฤศจิกายน 2556

เมื่อเร็วๆ นี้ มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ร่วมกับมูลนิธิโคคาโคลาประเทศไทยและชุมชน ได้จัดโครงการชุมชนแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง พร้อมจัดกิจกรรมลอกคลองซอย ปลูกต้นไม้ร่มคลอง ตลอดแนวคลองแปร-คลองเก้า-คลองสิบ และบริเวณหน้าองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) บึงข้าวอ้อ อ.หนองเสือ จ.ปทุมธานี

ดร.รอยล จิตรดอน เลขาธิการมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เผยว่า มหาอุทกภัยปี 2554 พื้นที่ใน จ.ปทุมธานี มีระดับน้ำท่วมสูงมาก ชุมชนคลองแปร-คลองเก้า-

คลองสิบได้ร่วมกับบริหารจัดการน้ำ ส่งผลให้อ.หนองเสือ เป็นอำเภอเดียวของ จ.ปทุมธานี ที่น้ำไม่ท่วม ต่อมาในปี 2555 โครงสร้างน้ำที่มีอยู่มีสภาพดีขึ้น เพราะไม่ได้รับการขุดคลอกเป็นเวลานาน ประตูรระบายน้ำเกิดการชำรุดเสียหาย ชุมชนจึงมีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการชุมชนคลองแปร-คลองเก้า-คลองสิบ อ.หนองเสือ ขึ้นมาร่วมกันแก้ปัญหาด้วยการขุดออกคลองส่งน้ำและตามคลองซอยแอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ พร้อมทั้งสำรองน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง ปรับปรุงก่อสร้างบ่อพักน้ำ พร้อมติดตั้งประตูระบายน้ำ เพื่อบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ

มติชน ฉบับที่ 13040 >>

วันเสาร์ที่ 23 พฤศจิกายน 2556

เรือท้องแบน ขนาดน้ำไม่เกิน 10 คน ค่อยๆ แหกสายนำ้ เข้าไปใกล้ๆ วังดอกบัวฝืนใหญ่ มาก คนขึ้นเรือเปลี่ยนจากการขับเคลื่อนด้วย เครื่องมาเป็นการจั่งนำ้ด้วยไม้พาย คนนำทาง คือนายณรงค์ ปานเมือง กำนัน ต.เวียงคุก อ.เมือง จ.หนองคาย บอกว่า แรงของเครื่องยนต์เรือกับ แรงกระเพื่อมของนำ้ที่มากเกินไปทำให้บรรยายกาศ ของการชุมความงามของวังดอกบัวลดลง

แล้วกำนันณรงค์ก็อธิบายเพิ่มว่า อีกไม่นาน บัวสีชมพู ที่มีแคคริ่งหนอน ที่เห็นอยู่ล่วงนี้ จะ กระจายเต็มทั่วทั้งหนอง และความงามของบัว ที่บานสะพรั่งดังกล่าวจะมีให้ได้ถึงตรา 3 เดือน ซึ่งเวลาในน้ำชาวบ้านจะมีรายได้จากการที่ผู้คน จากหลายสารทิศมาชุมนุมดอกบัวในที่แห่งนี้

นอกเหนือจากความงามที่ปรากฏอยู่ตรง หน้าแล้วหนองน้ำวังบัวแห่งนี้ ยังจัดได้ให้เป็น “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติจัดการน้ำชุมชนตาม แนวพระราชดำริ” แห่งแรกของประเทศไทย ด้วย โดยที่ชุมชน ต.เวียงคุก ซึ่งเป็นชุมชนที่ ดำเนินงานด้านการจัดการทรัพยากร่น้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ มาตั้งแต่ปี 2554 โดย ชาวบ้านได้ช่วยกันบปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้าง สร้างนำ้ในพื้นที่ สามารถบรรเทาปัญหานำ้ท่วม น้ำแล้งในพื้นที่ พื้นคืนความสมสุกธรรมชาติ จนเกิดเป็นระบบนิเวศที่มีเอกลักษณ์นำ้สนิใจ ขึ้นนั่นคือ ในช่วงเดือนพฤษภาคม-กุมภาพันธ์ ของทุกปี จะมีดอกบัวแดงคงอยู่ใน หนองน้ำสาธารณะของชุมชน และบานงดงาม เต็มพื้นนำ้ กลายเป็นที่มาของคำว่า “วังบัวแดง”

‘วังบัวแดง’ การจัดการน้ำชุมชน แบบยั่งยืนและพอเพียง

แก้มลิง เป็นกระบวนการบริหารจัดการน้ำตาม แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับพื้นที่ที่น่วงนำ้ (detention basin) เพื่อ บรรเทาปัญหานำ้ท่วม โครงการแก้มลิงแนวคิด จากการที่ลิง omnivore ไว้ในกระพุ่งแก้มໄ่ได้ครัวลวມ มากๆ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้มีพระราช กระแสอธิบายว่า “สิงโดยที่ไว้ป่าถ้าเราส่งกลัวว่าให้ ลิงจะรีบปอกเปลือก เอาเข้าปากเคี้ยว แล้วนำไป ก็บ้าไว้ที่แก้มก่อน ลิงจะทำอย่างนี้จนกลัวหยุด หรือวีดีโอเต็มกระพุ่งแก้ม จากนั้นจะค่อยๆ นำออก มาเคี้ยวและกินกินภายหลัง”

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ กองทัพบก กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) และสถาบันส่งเสริมและพัฒนาภาระกรรมปิดทองหลังพระสีบานานา พระราชดำริ อ.ร่องคำ จ.กาฬสินธุ์ เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของ ประชาชน 53 หมู่บ้าน 4 ตำบล 2 อำเภอ ให้พ้นจากปัญหาภัยซึ่งเกิดจากนำ้ และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพอย่างยั่งยืน

พัฒนา ‘แก้มลิงหนองเลิงเปือยฯ’ น้ำพระกัยสู่ชาว จ.กาฬสินธุ์

สยามรัฐ ฉบับที่ 22129 วันพุธที่ 27 พฤศจิกายน 2556

แก้มลิง‘วังบัวแดง’ ไม่เดลจัดการน้ำชุมชน

แก้มลิงหรือพื้นที่รับน้ำ เป็นหนึ่งในแนวทางแก้ปัญหาน้ำท่วม ที่มีเป้าหมายเพื่อกันน้ำ จำกปริมาณน้ำฝนมาพักไว้ในแหล่งน้ำขนาดใหญ่ เพื่อป้องกันน้ำท่วมและสำรองน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง ทำให้การพัฒนาแม่น้ำลิงถูกเลือกให้เป็นหนึ่งในแผนงานที่บรรจุไว้ในโครงการบริหารจัดการน้ำเพื่อแก้ปัญหาอุทกภัยของประเทศไทยในระยะยาว แต่การจะพัฒนาแก้มลิงในพื้นที่ให้สำเร็จได้นั้น ไม่ใช่เรื่องที่จะทำได้ง่ายนัก

นายรอยด์ จิตตุดวน เลขาธิการมูลนิธิอุทกพัฒนาฯ บอกว่า หากดูข้อมูลจากแผนที่และพื้นที่จริง ก็เห็นได้ว่าในพื้นที่ที่ประสบปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้ง ยังนี้แหล่งน้ำขนาดเล็กและขนาดใหญ่ที่ไม่ถูกใช้ประโยชน์ และสามารถพัฒนาเป็นแก้มลิงของชุมชนเพื่อแก้ปัญหาน้ำท่วมได้ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากคนในพื้นที่

มูลนิธิอุทกพัฒนาฯ ได้ชี้ให้เห็นตัวอย่างของ การพัฒนาแก้มลิงอย่างยั่งยืน โดยค้นหาแหล่งน้ำ ที่มีความเหมาะสมในหลายพื้นที่ สำหรับพัฒนา เป็นพื้นที่แก้มลิงป้องกันน้ำท่วม เช่น ที่จังหวัดหนองคาย ซึ่งเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่ประสบภัย ปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝนและน้ำแล้งในฤดูแล้ง จนทำการเกษตรไม่ได้

“แม้จะมีแหล่งน้ำขนาดใหญ่กว่า 4,768 ไร่ ในอำเภอเมือง แต่กลับไม่มีการพื้นที่และปล่อยให้เสื่อมโทรมไปตามเวลา ขณะที่การพัฒนาถูกระงับและไม่สามารถดำเนินต่อไปได้ จึงต้องหาแหล่งน้ำใหม่ที่มีอยู่ไม่สามารถเชื่อมต่อไปยังแม่น้ำสายหลักเพื่อระบายน้ำได้ อีกทั้งไม่สามารถเชื่อมไปยังหนองน้ำที่อยู่ใกล้เคียง ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมน้ำแล้งเรื่อยมา” นายรอยดุลวิภา

จากการสำรวจโดยชุมชน โดยใช้เทคโนโลยีจีพีเอส จะเห็นได้ว่าหนองน้ำขนาดใหญ่หรือวังบัวแดง มีพื้นที่ครอบคลุม 2 ตำบล คือ ตำบลเรียงคุกและตำบลปะโคร หรือหนองบึง-หนองบ่อ ที่ชาวบ้านคุ้นเคย ได้พัฒนาให้เป็นพื้นที่รับน้ำเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมน้ำแล้งให้กับพื้นที่

ใกล้เคียง แต่การพัฒนาต้องเดินหน้าอย่างค่อยเป็นค่อยไป

นายรอยดุลอกด้วยว่า การขุดคลอกหนองทั้งหมดอาจไม่ใช่ทางออกของการแก้ปัญหา อีกทั้งต้องใช้แบบประมาณเป็นจำนวนมาก ด้วยน้ำ แนวคิดการพัฒนาแก้มลิง วังบัวแดงเริ่มมาจาก การกันแนวเขตเดิมทางน้ำเข้าออก ชุดทางระบายน้ำเชื่อมต่อ ซึ่งมีการเจาะระหว่างชานด้วยกันเองในส่วนที่พบรุกรุกเข้าใช้พื้นที่

อย่างไรก็ตาม โจทย์ใหญ่ของการขุดคลอกแหล่งน้ำขนาดใหญ่ คือการต้องขนย้ายดินจาก การขุดคลอกจากฝั่งหนึ่งมาไว้อีกฝั่งหนึ่ง ซึ่งไม่ได้แก้ปัญหา อีกทั้งเป็นอุปสรรคทำให้น้ำไหลได้ไม่สMOOTH ขณะที่แนวทางการขุดคลอกแบบใหม่ เน้นทำคันดินใหม่ให้สูงกว่าคันดินเดิม ขณะเดียวกัน เปิดทางให้น้ำเข้า ทำให้มีวนน้ำสามารถไหลเข้าและออกได้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งรับประทานระบายน้ำให้น้ำป้อนเข้าระบบ ทำให้การจัดการน้ำในพื้นที่ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เขากล่าว แก้มลิงจะใช้การได้ดี นอกจากจะเป็นหนองน้ำขนาดใหญ่แล้ว ยังต้องสามารถเชื่อมต่อสู่แหล่งน้ำขนาดเล็กที่อยู่ใกล้เคียง และมีสั้นทางระบายน้ำออกสู่แม่น้ำ เพื่อให้การจัดการน้ำในพื้นที่ทำได้อย่างสมบูรณ์

“การที่ชาวบ้านได้ทำงานร่วมกันในพื้นที่เริ่มรู้ความสำคัญของการจัดการน้ำเข้าใจพื้นที่ มีส่วนร่วมในการพัฒนา การเดินที่เดียวไม่ใช่การแก้ปัญหา จะต้องพัฒนาไปด้วยกัน ซึ่งเชื่อว่าในอีก 2-3 ปี การพัฒนาแก้มลิงวังบัวแดงถึงจะเสร็จสมบูรณ์

ขณะเดียวกันความสำเร็จของโครงการพัฒนาแหล่งน้ำวังบัวแดง กล้ายเป็นต้นแบบการจัดการน้ำชุมชนแห่งแรกที่ได้เปิดเป็นพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติจัดการน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริ เพื่อส่งต่อแนวคิดการจัดการน้ำอย่างยั่งยืน ไปยังจังหวัดอื่นๆ ต่อไป

แหล่งน้ำที่มีอยู่ไม่สามารถเชื่อมต่อไปยังแม่น้ำสายหลัก อีกทั้งไม่สามารถเชื่อมไปยังหนองน้ำที่อยู่ใกล้เคียง ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมน้ำแล้งเรื่อยมา

รอยดุล จิตตุดวน

<< กรุงเทพธุรกิจ ฉบับที่ 9211
วันพุธที่ 11 ธันวาคม 2556

พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติ ‘บ้านศาลาดิน’ ด้วยแบบชุมชนจัดการน้ำ ตามแนวพระราชดำริ

ไม่ต้องรอประمامาณหลายแสนล้าน
บาทก็สามารถอยู่กันได้อย่างพอเพียง

กับชุมชน “บ้านศาลาดิน” ตำบลมหา
สวัสดิ์ อ่าเภอพุท戎มณฑล จังหวัดนครปฐม ที่
มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ร่วมกับ
องค์การบริหาร ส่วนตำบลมหาสวัสดิ์ เปิดเป็น
“พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติจัดการน้ำชุมชนตาม
แนวพระราชดำริ” แห่งแรกในภาคกลาง

เพื่อเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้จากความ
สำเร็จของชุมชนที่ได้น้อมนำแนวพระราชดำริ
มาพัฒนาการจัดการน้ำในชุมชนจนประสบผล
สำเร็จ และสามารถเป็นแบบอย่างให้กับชุมชน
อื่นๆ ได้

“ดร.สุเมร ตันติเวชกุล” ประธาน
กรรมการมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
บอกว่า พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติแห่งนี้เกิดจาก
ความเข้าใจของชุมชน ที่เรียนรู้ถึงการอยู่ร่วมกับ
ดิน น้ำ ลม ไฟ สมบัติสำคัญของชุมชน และจะ
ต้องบริหารจัดการอย่างไรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

โดยได้น้อมนำแนวพระราชดำริของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นกรอบคิด
ในการแก้ปัญหา จัดทำเป็นกรอบงานที่มี
กระบวนการชัดเจน รวมถึงนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้บริหาร
จัดการน้ำในชุมชน เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่

ดร.สุเมร กับบึงบัวบานที่บ้านพร:ราชกาน
กับอุปกรณ์ที่ให้รายได้ประชาชบและชีวิตเป็นแก่ชุมชนได้อีกด้วย

เดลินิวส์ ฉบับที่ 23442 วันพุธที่ 18 ธันวาคม 2556 ^

▲ **Modernine TV** เปิดตัวมูลนิธิอุทกพัฒนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ ออกอากาศวันที่ 26 เม.ย. 2555 เวลา 17.00 น.

<<

เรื่องเด่นเย็นนี้ ความร่วมมือ ป้องกัน
แก้ปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง และการจัดการ
ทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ
ออกอากาศวันที่ 5 มี.ค. 2556 เวลา 16.00 น.

ข่าว 3 มิติ ภาคประชาชนสรุปแนวการพัฒนาสุ่มน้ำยาม ออกอากาศวันที่ 7-8 เม.ย. 2556 เวลา 12.30 น.

ເຮືອງຈາກປກ

ວັງບັວແດງ

ວັດ
ປະສົບປໍညາຫາກວນຫ້າຫາໄປພັນກໍ
ແລ້ວນ້ຳຕົ້ນເຂັນ ມີວັນພຶ້ມຫນາແນ່ນ

ແທລ່ງນ້ຳຮຽນຫາຕີທີ່ອຸດນົມບູຮອນໄປດ້ວຍພັນຮູ່ປາ ພັນຮູ່ນກ ແລະພື້ນໜ້າ ຕັ້ງອູ່ທີ່ຈຳເກົອນເນືອງ ລັງຫວັດ
ຫອນຄາຍ ມີພື້ນທີ່ຮາວ 4,768 ໄຣ໌* ຄຣອບຄລຸມ 2 ຕຳບາລ ໄດ້ແກ່ ຕຳບາລເວີ່ງຄຸກ ແລະ ຕຳບາລປະໂໂຄ
ແທລ່ງນ້ຳແທງນີ້ເກີດຈາກຫນອງນໍາຫາດເລີກຮົມກັນຈຸນເປັນຜົນນໍາຫາດໃຫຍ່ ມີເກາະດອນບ້າງເລືກນ້ອຍ
ຮະດັບນ້ຳລຶກຕັ້ງແຕ່ 1-3 ເມື່ອ ເດີມມື້ອໍເຮີຍກວ່າ ທອນເບັນ-ຫອນບ່ອ ເປັນພື້ນທີ່ສາຮາຮັນປະໂຍ່ຫົ່ງ
ທີ່ຂາວບ້ານໃນລະແກນນັ້ນໃຊ້ເພື່ອກະເທົດ

ໃນປີ ພ.ສ. 2554 ຂາວບ້ານໄດ້ຂ່າຍກັນປ່ຽນປັບປຸງແລະພັມນາໂຄຮງສ້າງນ້ຳໃນພື້ນທີ່ ພື້ນຄືນຄວາມສົມດຸລ
ສູ່ຮຽນຫາຕີ ຈຳເກີດເປັນປະບົນເວົາທີ່ມີເອກລໍາຂໍ້ຄົນນໍາສຸນໃຈຂຶ້ນ ນັ້ນຄົວ ໃນຫຼຸ່ງເດືອນພຸດຍຈິກຍານຄື້ນ
ເດືອນກຸມພາພື້ນອ່ອງທຸກປີ ຈະມີດອກບັວແແງອກງານຂຶ້ນມາບານເຕີມທົ່ວອນນຳ້າງດ່ານອ່າງຫາທີ່ເບີຍບ
ໄນ້ໄດ້ ແລະກາລາຍເປັນທີ່ມາຂອງຄໍາວ່າ ວັງບັວແດງ

* ທີ່ມາ: ກາຣສໍາຮາຈໂດຍໃຫ້ເທັກໂນໂລຢີ GPS ເມື່ອເດືອນກັນຍາຍານ 2556

ປະໜານ້າກ່ວມ-ແລ້ງ

ພື້ນທີ່ຫອນເບັນ-ຫອນບ່ອ ອ້ອງວັງບັວແດງ ຕຳບາລເວີ່ງຄຸກແລະ ຕຳບາລປະໂໂຄ ເດີມເປັນປະບົນເວົາ ພື້ນທີ່
ໝົ່ງນ້ຳຫຼື້ວ່າທີ່ຂາວບ້ານເຮີຍກວ່າ ປຳປຸງປ່າທານ ຕ່ອນຫາວັນເຂົມຈັບຈອງພື້ນທີ່ປ່າເດີມເພື່ອແຜ່ວາງ
ເປັນເຂົ້າຂ້າວ ທຳໃໝ່ພື້ນທີ່ປ່າປຸງປ່າທານຄຸກທຳລາຍ ແລະໃນປີ ພ.ສ. 2501 ມີກາຣກ່ອສ້າງທາງຫລວງແຜນດິນ
ໝາຍເລຂ 211 ເສັ້າທາງຫອນຄາຍ-ທຸກບ່ອ ສ່າງລົດໃຫ້ຮຽນຫາຕີກາຣໄທຂອງນໍາເປົ້າລື່ອນແປລງ ປະກອບ
ກັບລຳຫວຍສາຫະໄນ້ໄດ້ຮັບກາຣດູແລ ທຳໃໝ່ໃນປີທີ່ມີນາມາກຈະເກີດນ້ຳຫາລັກ ແລະທ່ວມຂັງໃນພື້ນທີ່ນາງກວ່າ
30 ວັນ ເນື່ອຈາກໄມ້ສໍາມາຄະຮະບານນໍາລັງສູ່ແມ່ນ້ຳໂຈງໄດ້ທັນ

ນອກຈາກນີ້ ແທລ່ງນ້ຳຍັງມີສັກພັດຕື່ນເຈີນຈາກຕະກອນແລະວັ້ນພື້ນໜ້າແນ່ນ ທຳໃໝ່ປະສິທິພາກພາກກັກ
ເກີບນໍາລັດລົງ ເມື່ອລົງດູແລ້ງນ້ຳໃນຫອນຈຶງແທ້ຂອດຍ່າງຮົດເວົງ ໂນ່ມໍເພີ່ມພອດຕ່ອງຄວາມຕ້ອງກາຮອງ
ຄູ່ນິ້ນໝູ່ໝາຍ ເກີດກາບຸກຮຸກແຫລ້ນ້ຳ ແລະປະສົບປໍ່ມູ້ຫາຂາດແຄລນ້ຳທຸກປີ ເປັນປັງໜານ້ຳທ່ວມນ້ຳແລ້ງ
ໜ້າຫາກຕ່ອນເນື່ອງ ມານານກວ່າ 40 ປີ

ຈາກ “ກຮອບຄົດ” ແລະ “ກຮອບຫານ” ສູ່ກາຮັດການນໍາຫຼຸມຫຼົບ ຕາມແນວພຣະຮາຊຳໄຣ

ໃນປີ ພ.ສ. 2554 ຫຼຸມຫຼົບເປັນປ່າຍວິຊີຕົດແລະພຸດທິກຣມ ມາໃໝ່ແນວພຣະຮາຊຳໄຣ ດັ່ງນີ້
ກຮອບຄົດ: ຈຳເດີມທີ່ຮ່ອຍຄວາມໜ້າຫຼື້ວ່າຈາກກາຄົ້ງ ມາສ່າງການພື້ນເອງແລະການທຳມະນຸດ
ກັບພື້ນທີ່ (ຄູ່ມືສັງຄມ) ເພື່ອໃໝ່ເກີດຄວາມຍັ້ງຍືນ ໂດຍກາຮັງມື້ວ່າທຳແລະສ້າງທ້າວຍຄວາມສຳເຮົ່ງ
ກຮອບຫານ: ເກີບຂອມຂະແສງຮົບປັງຫາທີ່ແຫ້ວັງ ໂດຍປະຢຸກຕີໂທເທັກໂນໂລຢີ ເຊັ່ນ ແຜນທີ່ກາພຄ່າຍຈາກ
ດາວເຖິ່ງ ເຄື່ອງຮະບູພື້ກັດ (GPS) ເກີດແຜນງານແລະແນວຄົດ ທີ່ເຊື່ອໂຍງກັບພື້ນທີ່ຈີງດຳເນີນກາຮ
ປ່ຽບປຸງແທລ່ງນ້ຳ ແລ້ວສາມາຄະຍາພັນງານພັມນາແລະເຄື່ອງຫ່າຍການທຳມະນຸດກັນ

งานอนุรักษ์และงานพัฒนา

คงความสมดุรระบบนิเวศ江บัวแดง และรักษา率为ดับน้ำให้เหมาะสม โดยไม่ได้ขุดลอกหักทั้งพื้นที่หนองน้ำ แต่พัฒนางานบุคลากรคล่องเป็นร่องน้ำลึกรอบขอบเขตพื้นที่ภายในหนองน้ำสามารถจะเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำและเพิ่มต่อแหล่งน้ำในพื้นที่ ช่วยในการระบายน้ำ ส่วนดินที่ขุดจะนำมาใช้ทำคันดินกันน้ำล้นในช่วงฤดูน้ำหลาก และเป็นการกันแนวเขตพื้นที่สาธารณะ

ความสำเร็จ

ก่อน

หลัง

บ้ำก่อน

ประสบปัญหาน้ำท่วมขังนาน 30 วัน

น้ำท่วมขังลดเหลือ 15 วัน

- บรรเทาปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ชุมชนประมาณ 2,000 ครัวเรือนใน 3 ตำบล (ตำบลพระธาตุบึงพวน ตำบลปะโค และตำบลเวียงคุก)
- บรรเทาฯ ท่วมขังในพื้นที่การเกษตรมากกว่า 3,000 ไร่ ใน 4 ตำบล (ตำบลพระธาตุบึงพวน ตำบลบ้านถ่อน ตำบลปะโค และตำบลเวียงคุก)

บ้ำแล้ง

ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง ต่อเนื่องนานกว่า 40 ปี

มีน้ำใช้ทำการเกษตรเพียงพอตลอดทั้งปี

- กระจายน้ำเข้าสู่พื้นที่การเกษตรประมาณ 12,443 ไร่
- เพิ่มพื้นที่การเกษตร 350 ไร่

การบริหารจัดการน้ำ

- ไม่สามารถบริหารจัดการน้ำเข้า-ออกได้
- ไม่สามารถระบายน้ำลงสู่แม่น้ำโขงและกักเก็บน้ำได้

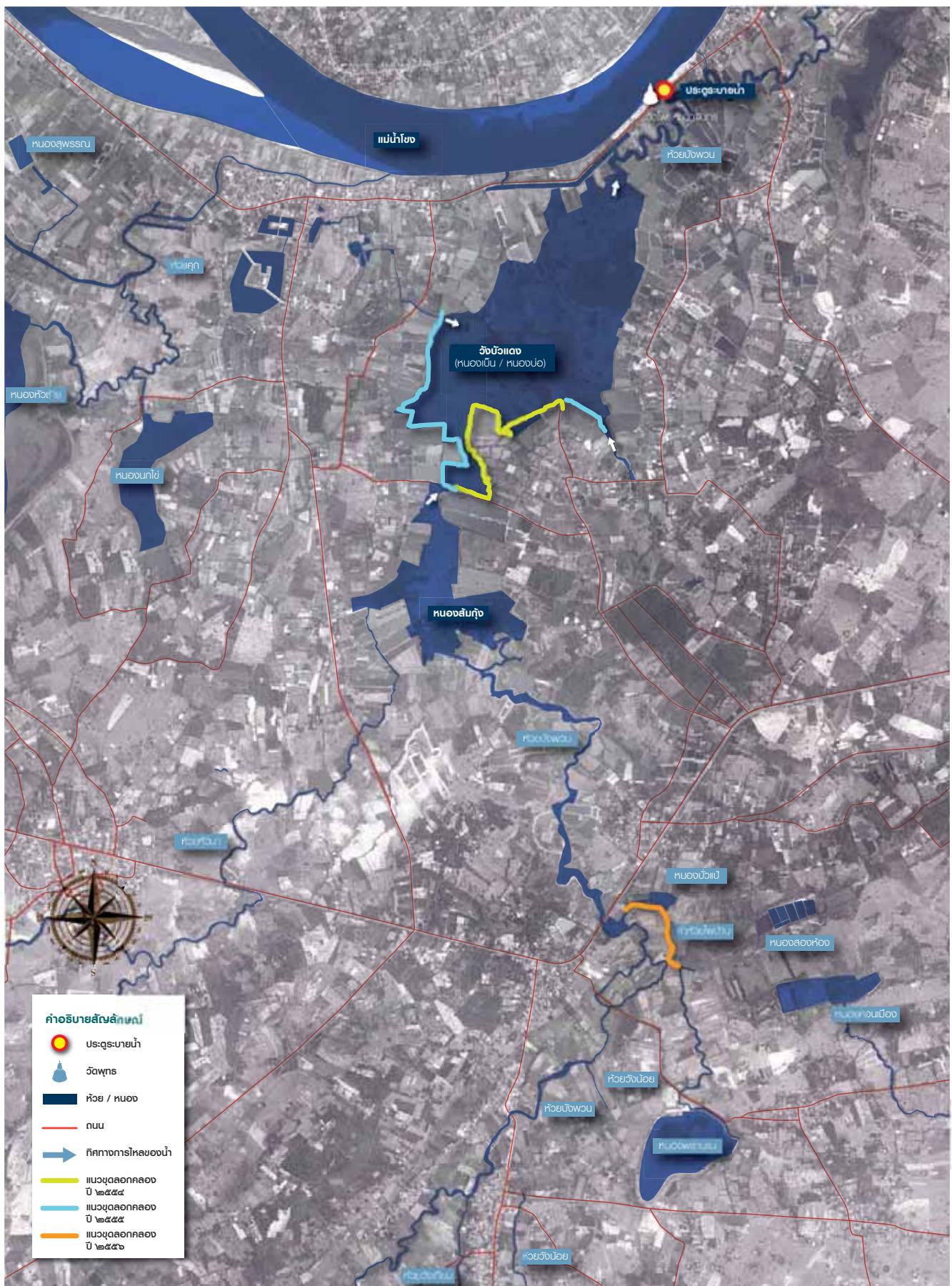
- เกิดระบบซึ่งต่อทางน้ำเข้า-ออก
- ระบายน้ำลงสู่แม่น้ำโขงและกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตรได้
- เกิดแนวเขตหนองน้ำที่ชัดเจน ป้องกันการบุกรุก

ระบบน้ำฝน

- ปี พ.ศ. 2509 เกิดผักตบชาวยานวนมาก บัวแดงที่เคยมีอยู่ใน วังบัวแดงหายไป
- ระบบนิเวศป่าบุ่ง ป่าatham หายไป
- ปลาท้องถิ่นสูญพันธุ์ เช่น ปลาช่อน ปลากระเพรา ปลาตอง ปลาเนื้ออ่อน มีปลาต่างถิ่นมาแทนที่ เช่น ปลา尼ล ปลาเยี้ยง
- นกประจำถิ่นและนกน้ำหายไปจากพื้นที่

- ปี พ.ศ. 2555 ระบบนิเวศเริ่มฟื้นคืน มีบัวแดงเกิดขึ้นจำนวนมาก
- เริ่มมีการวางไข่ของปลาบ่าโจงและพบปลาห้องถิน เช่น ปลาช่อน ปลากระเพรา ปลาตอง
- เริ่มพบนกประจำถิ่นและนกน้ำ เช่น นกเบ็ดน้ำ นกปากห่าง

แผนที่จัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ วังบัวแดง จังหวัดหนองคาย

พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติจัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ
วังบัวแดง จังหวัดหนองคาย

อดีต

อดีต

